

16.4.2024

A9-0234/298

Ändringsförslag 298

Juan Fernando López Aguilar

för utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

Robert Biedroń

för utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet

Betänkande

A9-0234/2023

Evin Incir, Frances Fitzgerald

Bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer

(COM(2022)0105 – C9-0058/2022 – 2022/0066(COD))

Förslag till direktiv

–

EUROPAPARLAMENTETS ÄNDRINGSFÖRSLAG*

till kommissionens förslag

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/...

av den ...

om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT

DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 82.2 och 83.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

* Ändringar: ny text eller text som ersätter tidigare text markeras med fetkursiv stil och strykningar med symbolen **■** .

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,
i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet², och

¹ EUT C 443, 22.11.2022, s. 93.

² Europaparlamentets ståndpunkt av den ... (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den

av följande skäl:

- (1) Syftet med detta direktiv är att fastställa en heltäckande ram för att effektivt **förebygga och** bekämpa våld mot kvinnor och våld i nära relationer i hela unionen. Det sker genom att åtgärder skärps eller införs avseende följande områden: fastställande av brottsrekvisit och påföljder, skydd för brottsoffer och tillgång till rättslig prövning, stöd till brottsoffer, **förbättrad datainsamling**, förebyggande arbete, samordning och samarbete.
- (2) Jämställdhet mellan kvinnor och män och icke-diskriminering är centrala värden för unionen och grundläggande rättigheter enligt artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) respektive artiklarna 21 och 23 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*). Våld mot kvinnor och våld i nära relationer äventyrar just dessa värden och rättigheter, urholkar kvinnors och flickors rätt till jämställdhet på livets alla områden **och är ett hinder för deras likvärdiga delaktighet i samhälle och arbetsliv**.

- (3) Våld mot kvinnor och våld i nära relationer **är en kränkning av** grundläggande rättigheter såsom rätten till människans värdighet, rätten till liv och integritet, förbudet mot omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, rätten till respekt för privatlivet och familjelivet, **rätten till frihet och säkerhet**, rätten till skydd av personuppgifter, **rätten till icke-diskriminering, inbegripet på grund av kön**, samt barnets rättigheter, vilka fastställs i stadgan **och FN:s konvention om barnets rättigheter**.
- (4) Genom detta direktiv stöds de internationella åtaganden som medlemsstaterna har gjort för att bekämpa och förebygga våld mot kvinnor och våld i nära relationer, särskilt FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor **och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning** och, i relevanta fall, Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet och Internationella arbetsorganisationens konvention om avskaffande av våld och trakasserier i arbetslivet, som undertecknades den 21 juni 2019 i Genève.

- (5) Med tanke på det som utmärker brott som utgör våld mot kvinnor och våld i nära relationer är det nödvändigt att ta fram en heltäckande uppsättning regler som på ett riktat sätt angriper det kvarstående problemet med våld mot kvinnor och våld i nära relationer och tillgodoser de särskilda behoven hos brottsoffer som utsätts för sådant våld. De nuvarande bestämmelserna på unionsnivå och nationell nivå har visat sig vara otillräckliga för att effektivt bekämpa och förebygga våld mot kvinnor och våld i nära relationer. I synnerhet, även om Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU³ och 2011/93/EU⁴, som behandlar särskilda former av denna typ av våld, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU⁵, som fastställer en allmän ram för brottsoffer, innehåller vissa skyddsåtgärder för brottsoffer, vilket i det här direktivet avser brottsoffer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer, tillgodoser de inte brottsoffrens särskilda behov.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF (EUT L 101, 15.4.2011, s. 1).

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF (EUT L 335, 17.12.2011, p.1).

⁵ Europaparlamentet och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF (EUT L 315, 14.11.2012, s. 57).

- (6) Våld mot kvinnor och våld i nära relationer kan förvärras om det sker i samband med diskriminering grundad på **en kombination av** kön och en eller flera andra diskrimineringsgrunder **som avses i artikel 21 i stadgan**, det vill säga ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk ståndpunkt eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning (*intersektionell diskriminering*). Medlemsstaterna bör därför ta vederbörlig hänsyn till brottsoffer som utsätts för sådan intersektionell diskriminering **genom att vidta** särskilda åtgärder. **Personer som utsätts för intersektionell diskriminering löper större risk för att utsättas för könsrelaterat våld. Medlemsstaterna bör följaktligen ta hänsyn till denna ökade risknivå när de genomför de åtgärder som föreskrivs i detta direktiv, särskilt när det gäller den individuella bedömningen för att identifiera brottsoffers skyddsbehov, specialiserat stöd till brottsoffer samt utbildning och information för yrkespersoner som sannolikt kommer att komma i kontakt med brottsoffer.**

- (7) Brottsoffer löper ökad risk att utsättas för hot och vedergällning samt för sekundär och upprepad viktimisering. *Medlemsstaterna* bör *säkerställa att särskild uppmärksamhet ägnas* dessa risker och behovet av att skydda brottsoffrens värdighet och fysiska integritet. *Tidigare bekantskap eller tidigare relation med gärningsmannen är en faktor som bör beaktas vid bedömningen av risken för vedergällning.*
- (8) *Brottsoffer bör kunna hävda sina rättigheter såväl före som under och en lämplig tid efter straffrättsliga förfaranden i enlighet med sina behov och på de villkor som anges i detta direktiv.*

- (9) *De bestämmelser i detta direktiv som avser brottsoffers rättigheter* bör vara tillämpliga på **alla brottsoffer för** brottsliga gärningar som utgör våld mot kvinnor eller våld i nära relationer och som är straffbara enligt unionsrätten eller nationell rätt. Detta inbegriper de brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv, nämligen ■ kvinnlig könsstympning, **tvångsäktenskap**, delning av intimt eller manipulerat material utan samtycke, nätstalkning, nättrakasserier, **s.k. nätblottning** och offentlig uppmaning till våld eller hat på nätet samt brottsliga gärningar som omfattas av andra **unionsrättsakter**, särskilt direktiven 2011/36/EU och 2011/93/EU. Därtill omfattas vissa andra brott enligt nationell rätt som faller under definitionen av våld mot kvinnor. Det handlar bland annat om brott såsom kvinnomord, **våldtäkt**, sexuella trakasserier, sexuella övergrepp, stalkning, tidiga äktenskap ■ , tvångsaborter, tvångssterilisering och olika former av nätvåld, såsom sexuella trakasserier på nätet **och** nätmobbing ■ . Våld i nära relationer är en form av våld som kan vara specifikt straffbelagd enligt nationell rätt eller ingå bland brott som begås inom familjen, i hemmiljön eller mellan tidigare eller nuvarande makar **eller partner, oavsett om de delar hushåll eller inte. Enskilda medlemsstater kan göra en bredare tolkning av vad som utgör våld mot kvinnor enligt nationell straffrätt. Det bör noteras att det här direktivet inte behandlar hela spektrumet av brottsliga gärningar som utgör våld mot kvinnor.**

- (10) Våld mot kvinnor är ett kvarstående uttryck för den strukturella diskriminering av kvinnor som är en följd av det historiskt ojämlika maktförhållandet mellan kvinnor och män. Det är en form av könsrelaterat våld som främst kvinnor och flickor utsätts för, av män. Det har sin grund i ■ socialt konstruerade roller, beteenden, aktiviteter och egenskaper som ett visst samhälle anser vara lämpliga för kvinnor respektive män. ***Följaktligen bör ett genusmedvetet perspektiv beaktas vid genomförandet av detta direktiv.***
- (11) Våld i nära relationer är ett allvarligt socialt problem som ofta förblir dolt. Det kan leda till allvarliga psykiska och fysiska trauman som får svåra följder ***för brottsoffrets privatliv och yrkesliv***, eftersom gärningsmannen i många fall är en person som brottsoffret känner och tror sig kunna lita på. Sådant våld kan ta sig olika uttryck, bland annat fysiska, sexuella, psykiska och ekonomiska uttryck, ***och kan förekomma inom olika typer av relationer***. Våld i nära relationer ***inbegriper ofta tvingande kontroll och*** kan förekomma oavsett om gärningsmannen delar eller har delat hushåll med brottsoffret.

- (12) Åtgärderna i detta direktiv är utformade för att tillgodose kvinnors och flickors särskilda behov, med tanke på att de **enligt föreliggande uppgifter och studier** drabbas i oproportionellt hög grad av de former av våld som omfattas av detta direktiv, nämligen våld mot kvinnor och våld i nära relationer. ■ Andra personer ■ utsätts emellertid också för dessa former av våld och bör **därför också** omfattas av **samma** åtgärder **för brottsoffer** som föreskrivs **i detta direktiv**. Därför bör begreppet *brottsoffer* avse alla personer, oavsett kön, **och om inget annat anges i detta direktiv bör alla brottsoffer åtnjuta de rättigheter som rör skydd för brottsoffer och tillgång till rättslig prövning, stöd till brottsoffer och förebyggande åtgärder.**

- (13) Barns sårbarhet ***gör att det kan vara förödande för dem att bevittna våld i nära relationer. Barn som bevittnar våld i nära relationer inom familjen eller i hemmiljön åsamkas i många fall direkt psykisk och känslomässig skada som påverkar deras utveckling, och de löper ökad risk att drabbas av fysisk och psykisk sjukdom på både kort och lång sikt. Erkännandet av att barn som har åsamkats skada som en direkt följd av att ha bevittnat våld i nära relationer själva är brottsoffer är ett viktigt steg för att skydda de barn som lider på grund av våld i nära relationer.***
- (14) ***I detta direktiv bör med behöriga myndigheter avses den eller de myndigheter som i enlighet med nationell rätt har utsetts som behöriga att utföra en uppgift som föreskrivs i detta direktiv. Varje medlemsstat bör fastställa vilka myndigheter som ska vara behöriga att utföra var och en av dessa uppgifter.***

I

- (15) Enligt artikel 288 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) **ska ett direktiv med avseende på det resultat som ska uppnås vara bindande för varje medlemsstat till vilken det är riktat, men ska överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet. Med tanke på den särskilda karaktären hos brottet kvinnlig könsstympning och behovet av att säkerställa skydd för brottsoffer som åsamkas särskild skada till följd av detta** bör detta brott emellertid hanteras specifikt i **medlemsstaternas** straffrätt. Kvinnlig könsstympning är **en kränkande och** exploaterande sedvänja som är inriktad på kvinnors och flickors könsorgan och som används för att upprätthålla och hävda dominans över kvinnor och flickor och för att utöva social kontroll över kvinnors och flickors sexualitet. Det förekommer i samband med tvångsäktenskap för barn eller våld i nära relationer. Kvinnlig könsstympning kan förekomma som en traditionell sedvänja som vissa grupper utför på sina kvinnliga medlemmar. Till kvinnlig könsstympning bör räknas **stymningsmetoder** som utförs av icke-medicinska skäl **och som orsakar irreparabla och livslånga skador för brottsoffren.** Kvinnlig könsstympning **leder till psykiska och sociala skador som allvarligt påverkar livskvaliteten för brottsoffret.** Med *skära bort* bör avses att klitoris och de yttre blygdläpparna helt eller delvis avlägsnas. Med *infibulation* bör avses tillslutning av de yttre blygdläpparna genom att vulvans yttre del delvis sys ihop för att minska vaginalöppningen. Med *på annat sätt stympa* bör avses alla andra fysiska ändringar av kvinnans könsorgan.

(16) *Tvångsäktenskap är en form av våld som är förenat med allvarliga kränkningar av de grundläggande rättigheterna och i synnerhet av kvinnors och flickors rätt till fysisk integritet, frihet, självständighet, fysisk och psykisk hälsa, sexuell och reproduktiv hälsa, utbildning och privatliv. Fattigdom, arbetslöshet, sedvänjor och konflikter är ytterligare faktorer som främjar tvångsäktenskap. Fysiskt och sexuellt våld och hot om våld är former av tvång som ofta används för att tvinga en kvinna eller flicka att gifta sig. Olika former av fysiskt och psykiskt utnyttjande och våld, till exempel sexuellt utnyttjande, förekommer ofta i samband med tvångsäktenskap. Det är därför nödvändigt att alla medlemsstater kriminaliserar tvångsäktenskap och ålägger gärningsmännen lämpliga påföljder. Detta direktiv påverkar inte de definitioner av äktenskap som fastställs i nationell eller internationell rätt. Medlemsstaterna bör vidta de åtgärder som är nödvändiga för att fastställa en preskriptionstid som möjliggör utredning, åtal, rättegång och dom i fråga om tvångsäktenskap. Med tanke på att brottsoffer som utsätts för tvångsäktenskap ofta är underåriga bör preskriptionstiderna löpa under en tidsperiod som är tillräckligt lång och står i proportion till hur allvarligt brottet är, så att rättsliga förfaranden effektivt kan inledas efter det att brottsoffret har uppnått 18 års ålder.*

- (17) Det är nödvändigt att fastställa harmoniserade definitioner av brott och påföljder avseende vissa former av nätvåld **som innebär att våldet har ett nära samband med användningen av informations- och kommunikationsteknik (IKT) och denna teknik används för att avsevärt öka brottets skadeverkningar och därigenom ändra brottets särdrag.** Nätvåld är i synnerhet inriktat på och drabbar kvinnliga politiker, journalister och människorättsförsvarare. **Människorättsförsvarare är individer, grupper och organisationer som främjar och skyddar de universellt erkända mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna.** Effekten av nätvåld kan vara att kvinnor tystas och inte kan delta i samhället på samma villkor som män. Nätvåld drabbar också kvinnor och flickor i oproportionellt hög grad i olika utbildningssammanhang, till exempel på skolor och universitet, vilket får förödande konsekvenser för deras fortsatta utbildning och psykiska hälsa, **leder till social utestängning, ångest och en risk för självska debeteenden** och i extrema fall kan leda till självmord.

- (18) Användningen av IKT medför en risk att vissa former av nätvåld förstärks genom att spridningen sker enkelt, snabbt och i stor omfattning, vilket leder till en uppenbar risk för djupgående och långvariga skador för brottsoffret. Potentialen för en sådan förstärkning, som är ett rekvisit för flera av de nätvåldsbrott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv, bör avspeglas i att det handlar om att med hjälp av IKT göra visst material *tillgängligt för allmänheten*. ***Tillgängligt för allmänheten och allmänt tillgängligt*** bör förstås som att materialet *potentiellt* kan nå ut till ett ■ antal *personer*. ***Begreppen bör tolkas och tillämpas med hänsyn till omständigheterna, inklusive den teknik som används för att göra materialet tillgängligt. Mot bakgrund av att det endast ska fastställas minimiregler för de allvarligaste formerna av nätvåld har de relevanta brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv dessutom begränsats till gärningar som sannolikt kommer att åsamka brottsoffret allvarlig skada eller allvarlig psykisk skada eller till gärningar som sannolikt kommer att få brottsoffret att känna allvarlig fruktan för sin egen eller närståendes säkerhet. Vid bedömningen av huruvida gärningen sannolikt kommer att åsamka allvarlig skada bör de särskilda omständigheterna i varje enskilt fall beaktas, utan att detta påverkar domstolsväsendets oberoende. Sannolikheten för att åsamka allvarlig skada kan härledas ur objektiva faktiska omständigheter. I detta direktiv fastställs en rättslig minimiram i detta avseende, och det står medlemsstaterna fritt att anta eller behålla strängare straffrättsliga bestämmelser.***

- (19) Särskilt med tanke på att det ofta kan spridas enkelt, snabbt och i stor omfattning, men även med tanke på dess intima karaktär, kan det vara mycket skadligt för brottsoffer att **■** bilder, videor *eller liknande* material som visar handlingar *med uttrycklig sexuell innebörd eller en persons intima kroppsdelar utan den personens samtycke görs tillgängliga för allmänheten med hjälp av IKT*. Det relevanta brott för vilket brottsrekvisit fastställs i detta direktiv bör omfatta alla typer av sådant material, till exempel bilder, fotografier och videor, inbegripet sexualiserade bilder, ljudklipp och videoklipp. Det bör omfatta situationer där materialet görs tillgängligt för *allmänheten* med hjälp av IKT utan brottsoffrets samtycke, oavsett om brottsoffret har gett sitt samtycke till att materialet har framställts eller om personen har överfört det till en annan person. Brottet bör också omfatta framställning, *manipulering eller ändring*, till exempel genom bildredigering, *inbegripet genom artificiell intelligens*, utan samtycke av material som gör att det ser ut som om en person ägnar sig åt sexuella handlingar, om materialet sedan utan den personens samtycke görs tillgängligt för *allmänheten* med hjälp av IKT. Sådant framställning, *manipulering eller ändring* bör inbegripa framställning av så kallade *deepfakes*, som innebär att materialet märkbart liknar en verklig person, ett föremål, en plats eller en annan enhet eller händelse, visar en persons sexuella handlingar och felaktigt skulle kunna uppfattas som autentiskt eller sanningsenligt. För att på ett effektivt sätt kunna skydda brottsoffer bör även hot om sådana gärningar omfattas.

(20) *Spridning av bilder, videor eller annat material som visar handlingar med uttrycklig sexuell innebörd eller en persons intima kroppsdelar utan den personens samtycke till allmänheten med hjälp av IKT bör inte kriminaliseras i de fall där det är nödvändigt att inte kriminalisera för att säkerställa de grundläggande rättigheter som skyddas enligt stadgan, särskilt yttrandefriheten, inbegripet friheten att ta emot och sprida information och idéer i ett öppet och demokratiskt samhälle samt friheten för konst och vetenskap, inbegripet den akademiska friheten. Brottet bör inte heller omfatta offentliga myndigheters hantering av material, särskilt inte hantering som syftar till att genomföra straffrättsliga förfaranden eller till att förebygga, upptäcka eller utreda brott, och medlemsstaterna bör kunna undanta en person från ansvar under särskilda omständigheter, till exempel om telefon- eller internetbaserade stödlinjer hanterar material för att kunna anmäla ett brott till myndigheterna.*

- (21) Nätstalkning är en modern form av våld som ofta begås mot familjemedlemmar eller personer som bor i samma hushåll som gärningsmannen, men som även begås av före detta partner eller bekanta. Gärningsmannen missbrukar i många fall tekniska lösningar för att intensifiera det tvång och den kontroll, manipulering och övervakning som brottsoffret utsätts för, vilket förstärker brottsoffrets rädsla, ångest och gradvisa isolering från vänner, **familj och arbete**. Därför bör minimiregler för nätstalkning fastställas. Brottet nätstalkning bör omfatta **upprepad eller** varaktig övervakning av brottsoffret med hjälp av IKT, utan brottsoffrets samtycke eller **lagligt** tillstånd. Sådan övervakning kan ske genom behandling av brottsoffrets personuppgifter, till exempel genom identitetsstöld, **genom stöld av lösenord, genom hackning** av brottsoffrets utrustning **via hemlig installation av tangentloggningsprogram** för att komma åt brottsoffrets privata utrymmen, genom installation av spårningsappar, inbegripet stalkerprogram, eller genom stöld av brottsoffrets utrustning.

Brottet nätstalkning bör dessutom omfatta övervakning av brottsoffret, utan brottsoffrets samtycke eller tillstånd, med hjälp av teknisk utrustning som är uppkopplad via sakernas internet, till exempel smarta hushållsapparater. ***Det kan dock finnas situationer där övervakning utförs av legitima skäl, till exempel i samband med att föräldrar kontrollerar var deras barn befinner sig och vad de gör på nätet, i samband med att släktingar övervakar hälsotillståndet hos sjuka, äldre eller utsatta personer eller personer med funktionsnedsättning eller vid mediebevakning och underrättelseinhämtning genom öppna källor.***

- (22) ***Straffrättsligt ansvar bör begränsas till situationer där övervakning sannolikt kommer att åsamka brottsoffret allvarlig skada. Vid bedömningen av om en handling sannolikt kommer att åsamka allvarlig skada bör fokus ligga på huruvida handlingen normalt sett skulle åsamka brottsoffret skada.***
- (23) ***I definitionen av brottet nätstalkning bör begreppet spårning avse spårning av var en person befinner sig och hur personen förflyttar sig, medan begreppet övervakning bör avse bevakning av en person i mer allmän bemärkelse, inbegripet observation av vad personen gör. I samband med nätstalkning syftar båda åtgärderna i slutändan till att kontrollera en person.***

- (24) Minimiregler för brottet nättrakasserier bör fastställas *för att täcka de allvarligaste formerna av nättrakasserier. Detta bör inbegripa att med hjälp av IKT upprepade gånger eller varaktigt uppträda hotfullt mot en person, åtminstone om gärningen inbegriper hot om att begå brott och gärningen sannolikt kommer att få den berörda personen att känna allvarlig fruktan för sin egen eller närståendes säkerhet. Detta bör också inbegripa att tillsammans med andra, med hjälp av IKT och på ett allmänt tillgängligt sätt, uppträda hotfullt eller kränkande gentemot en person, om gärningen sannolikt kommer att åsamka denna person allvarlig psykisk skada.* Sådana omfattande attacker, inbegripet samordnade mobbattacker på nätet, kan leda till attacker utanför nätet eller orsaka betydande psykiskt lidande och i extrema fall leda till att brottsoffret begår självmord. Sådana attacker är ofta inriktade på framstående kvinnliga politiker, journalister och *människorättsförvarare* eller på annat sätt välkända kvinnor, men kan också förekomma i andra sammanhang, till exempel på universitet, i skolor *och på arbetsplatser.*

Sådant nätvåld bör bekämpas i synnerhet när attackerna sker i stor skala, till exempel i form av mobbtrakasserier som utförs av ett stort antal personer. ***Minimireglerna för brottet nättrakasserier bör också omfatta sändning av en oönskad bild eller videofilm eller annat liknande oönskat material föreställande könsorgan till en person (nätblottning), om gärningen sannolikt kommer att åsamka denna person allvarlig psykisk skada. Nätblottning är ett vanligt förekommande sätt att skrämma eller tysta kvinnor. Minimireglerna för brottet nättrakasserier bör också innehålla regler om situationer där brottsoffrets personuppgifter görs tillgängliga för allmänheten med hjälp av IKT, utan brottsoffrets samtycke, i syfte att uppmåna andra att åsamka brottsoffret fysisk eller allvarlig psykisk skada (doxing).***

- (25) Den ökade användningen av internet och sociala medier har under de senaste åren lett till en kraftig ökning av offentliga uppmaningar till våld och hat, inbegripet på grund av kön. Förutom att hatpropaganda på nätet kan spridas enkelt, snabbt och i stor omfattning förvärras detta problem av att människors hämningar minskar på nätet, eftersom den förmodade anonymiteten på internet och känslan av att kunna undgå straff sänker den mentala spärren mot att ägna sig åt hatpropaganda. Kvinnor utsätts ofta för sexistisk och kvinnofientlig hatpropaganda på nätet, vilket kan eskalera till hatbrott utanför nätet. Sådana gärningar måste **förebyggas eller** stoppas i ett tidigt skede. Det språk som används i den typen av uppvigling hänvisar inte alltid direkt till den berörda personens kön, men fördomarna framgår av materialets samlade innehåll eller kontext.

- (26) Offentlig uppmaning till våld eller hat på nätet är ett brott som förutsätter att uppmaningen inte uttrycks i ett rent privat sammanhang, utan offentligt genom användning av IKT. Det bör därför kräva spridning till allmänheten, vilket bör förstås som att ett visst material som utgör uppmaning till våld eller hat görs tillgängligt med hjälp av IKT för ett potentiellt obegränsat antal personer, det vill säga att materialet görs lätt tillgängligt för användare i allmänhet utan att det krävs någon ytterligare åtgärd från materialleverantörens sida, oberoende av huruvida dessa personer verkligen tar del av informationen i fråga. Om tillgång till materialet kräver registrering eller tillträde till en grupp av användare bör informationen därför anses spridd till allmänheten endast när användare som söker tillgång till materialet automatiskt registreras eller ges tillträde utan att någon beslutar om eller väljer ut vem som ska ges tillgång till materialet. När behöriga myndigheter bedömer huruvida material kan klassificeras som att det utgör en uppmaning till hat eller våld bör de ta hänsyn till den grundläggande rätten till yttrandefrihet, som fastställs i artikel 11 i stadgan.

- (27) *För att säkerställa att en rimlig avvägning görs mellan yttrandefriheten och lagföringen av brottet offentlig uppmaning till våld eller hat på nätet bör medlemsstaterna kunna välja att enbart bestraffa gärningar som begås på ett sätt som sannolikt kommer att störa allmän ordning eller som är hotfulla, otillbörliga eller kränkande. Tillämpningen av dessa villkor, när så krävs enligt nationell rätt, bör inte få till följd att den ändamålsenliga verkan av den bestämmelse som fastställer brottsrekvisit för brottet offentlig uppmaning till våld eller hat på nätet undergrävs.*
- (28) *Påföljderna för de brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv bör vara effektiva, proportionella och avskräckande. Därför bör miniminivåer för maximala fängelsestraff fastställas för fysiska personer. Det maximala fängelsestraff som i detta direktiv föreskrivs för de brott som begås av fysiska personer bör vara tillämpligt på åtminstone de allvarligaste formerna av sådana brott.*

- (29) **Brottsoffer bör enkelt kunna anmäla våld mot kvinnor eller våld i nära relationer *och lägga fram bevisning* utan att utsättas för sekundär eller upprepad viktimisering. *Det är av yttersta vikt att brottsoffer i samband med anmälan hänvisas till en specialiserad kontaktperson när så är möjligt, oavsett om en brottsanmälan lämnas in eller inte. Kontaktpersonen skulle kunna vara en utbildad polis eller någon annan person som utbildats för att bistå brottsoffer.***
- (30) **Medlemsstaterna bör göra det möjligt att anmäla våld mot kvinnor eller våld i nära relationer på nätet eller via annan lättillgänglig och säker IKT, utöver möjligheten att göra en fysisk anmälan, åtminstone när det rör sig om nätbrotten delning av intimt eller manipulerat material utan samtycke, nätstalkning, nättrakasserier och offentlig uppmaning till våld eller hat på nätet, för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv. Brottsoffer bör kunna ladda upp material som har anknytning till anmälan, till exempel skärmdumpar av den påstådda våldsgärningen.**

- (31) *Mot bakgrund av särdragen hos våld mot kvinnor och våld i nära relationer och den ökade risken för att brottsoffer drar tillbaka sin anmälan trots att de har utsatts för ett brott är det viktigt att relevant bevisning samlas in på ett heltäckande sätt så tidigt som möjligt, i enlighet med tillämpliga nationella förfaranderegler.*
- (32) *Medlemsstaterna kan utvidga rättshjälpen, inbegripet kostnadsfri rättshjälp, till att omfatta brottsoffer som anmäler brott, om detta föreskrivs i nationell rätt. När medlemsstaterna bedömer brottsoffrets resurser i syfte att besluta huruvida rättshjälp ska beviljas bör de beakta om brottsoffret har faktisk tillgång till sina ekonomiska resurser. Våld i nära relationer kan leda till att gärningsmannen utövar ekonomisk kontroll över brottsoffret, vilket innebär att brottsoffret kanske inte har faktisk tillgång till sina egna ekonomiska resurser.*

- (33) När det gäller våld i nära relationer och våld mot kvinnor, i synnerhet våld som begås av nära familjemedlemmar eller nära partner, kan brottsoffer vara utsatta för sådan press från gärningsmannens sida att de inte vågar vända sig till behöriga myndigheter, även om deras liv är i fara. Medlemsstaterna bör därför säkerställa att deras regler om tystnadsplikt inte utgör ett hinder för att ■ personal inom hälso- och sjukvården ska kunna göra en anmälan till de behöriga myndigheterna om de har rimliga skäl att anta att det finns överhängande risk att brottsoffret kan åsamkas allvarlig fysisk skada. *Sådana anmälningar är motiverade eftersom handlingarna i fråga kanske inte anmäls av dem som utsätts för eller direkt bevittnar dem.* I fråga om våld i nära relationer eller våld mot kvinnor som drabbar barn är det också ofta just en utomstående part som noterar att barnet uppträder annorlunda eller har fysiska skador. Barn måste skyddas effektivt mot sådana former av våld och lämpliga åtgärder vidtas utan dröjsmål. Därför bör ■ yrkespersoner som kommer i kontakt med barn som är brottsoffer, däribland personal inom hälso- och sjukvården, *socialtjänsten* eller utbildningsväsendet, inte begränsas av regler om tystnadsplikt om de har rimliga skäl att anta att ett barn *har åsamkats allvarlig fysisk skada* ■ .

Om yrkespersoner anmäler sådana fall av våld bör medlemsstaterna säkerställa att de inte hålls ansvariga för brott mot tystnadsplikten. ***Rätten till förtrolig kommunikation mellan advokat och klient bör dock skyddas i enlighet med artikel 7 i stadgan, vilket motiveras av den grundläggande roll som advokater har i ett demokratiskt samhälle. Om så föreskrivs i nationell rätt bör även prästers tystnadsplikt eller motsvarande principer som är tillämpliga för att skydda religionsfriheten skyddas. Yrkespersoners möjlighet att anmäla sådana fall av våld påverkar inte heller nationella regler om källors konfidentialitet som är tillämpliga på medier.***

- (34) För att motverka underrapportering i fall där brottsoffret är ett barn bör det fastställas anmälningsförfaranden som är säkra och anpassade till barn. Ett exempel på detta kan vara att behöriga myndigheter använder ett enkelt och lättfattligt språk när de genomför förhör. ***Medlemsstaterna bör i möjligaste mån säkerställa att personal som är specialutbildad inom omhändertagande av och stöd till barn finns på plats för att bistå dem under anmälningsförfarandena. Det kan finnas omständigheter där sådant bistånd kanske inte är relevant, till exempel på grund av barnets mognad eller om anmälan görs på nätet, eller där sådant bistånd kan visa sig vara svårt att erbjuda, till exempel i glesbefolkade områden.***

(35) *Det är viktigt att medlemsstaterna säkerställer att brottsoffer som är tredjelandsmedborgare, oavsett uppehållsstatus, inte avskräcks från att anmäla fall av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer och att de behandlas på ett icke-diskriminerande sätt när det gäller deras uppehållsstatus i enlighet med målen i direktiv 2012/29/EU. För att alla brottsoffer ska kunna skyddas från upprepat våld är det viktigt att tillämpa en strategi som sätter brottsoffren i centrum. Det bör i synnerhet säkerställas att verkställigheten av återvändandeförfarandet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG⁶ inte hindrar brottsoffer från att utöva rätten att höras enligt direktiv 2012/29/EU. Medlemsstaterna kan, i enlighet med direktiv 2008/115/EG, av ömmande skäl eller av humanitära eller andra skäl, bevilja ett självständigt uppehållstillstånd eller någon annan form av tillstånd som ger rätt att stanna i landet till en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på deras territorium och måste fullgöra skyldigheten enligt det direktivet att så långt som möjligt beakta utsatta personers särskilda behov under tidsfristen för frivillig avresa, om en sådan tidsfrist har beviljats enligt det direktivet.*

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 348, 24.12.2008, s. 98).

- (36) Dröjsmål i handläggningen av anmälningar av våld mot kvinnor och våld i nära relationer kan medföra särskilda risker för brottsoffer som är utsatta för sådant våld, eftersom de fortfarande kan befinna sig i omedelbar fara **och** gärningsmännen ofta är nära familjemedlemmar eller makar. Behöriga myndigheter bör därför ha **lämplig utbildning och** tillräcklig sakkunskap och effektiva utredningsverktyg för att utreda och lagföra sådana **handlingar, utan att behöva inrätta specialiserade tjänster eller enheter.**
- (37) **Utredning eller lagföring av våldtäkt bör inte vara beroende av att brottsoffret eller brottsoffrets företrädare anmäler sådana handlingar eller av en anmälan från brottsoffret eller brottsoffrets företrädare. På samma sätt bör det straffrättsliga förfarandet fortsätta även om brottsoffret drar tillbaka anmälan. Detta påverkar inte åklagarmyndigheternas utrymme för att utifrån en skönsmässig bedömning avbryta det straffrättsliga förfarandet av andra skäl, till exempel om de finner att det inte finns tillräcklig bevisning för att fortsätta det straffrättsliga förfarandet.**

- (38) Brottsoffer som utsätts för våld i nära relationer och **sexuellt** våld ■ behöver i många fall omedelbart skydd **och** särskilt stöd, till exempel när det rör sig om våld i nära relationer, där återfallsfrekvensen tenderar att vara hög. Därför bör en individuell bedömning **av** brottsoffrets ■ behov **inledas så tidigt som möjligt, till exempel i samband med brottsoffrets första kontakt med behöriga myndigheter, så snart som möjligt efter brottsoffrets första kontakt med behöriga myndigheter** eller så snart det uppstår misstanke om att personen utsätts för våld i nära relationer eller sexuellt våld. Detta kan ske innan ett brottsoffer gjort en formell brottsanmälan, eller på behöriga myndigheters eget initiativ om en utomstående part anmäler brottet.

- (39) Vid bedömningen av brottsoffrets skydds- och stödbehov bör det främsta syftet vara att säkerställa brottsoffrets säkerhet och erbjuda särskilt anpassat stöd genom att bland annat ta hänsyn till brottsoffrets individuella omständigheter. Exempel på omständigheter som kräver särskild uppmärksamhet kan vara ***det faktum*** att brottsoffret är gravid, brottsoffrets beroendeställning till eller relation med gärningsmannen eller den misstänkte, ***riskan för att brottsoffret återvänder till gärningsmannen eller den misstänkte, en nyligen skedd separation från gärningsmannen eller den misstänkte, den potentiella risken för att barn används för att utöva kontroll över brottsoffret, riskerna för brottsoffer med funktionsnedsättning och användningen av sällskapsdjur för att utöva påtryckningar på brottsoffret. Den grad av kontroll som gärningsmannen eller den misstänkte utövar över brottsoffret, oavsett om den är psykisk eller ekonomisk, bör också beaktas.***

- (40) För att säkerställa att brottsoffer får ett heltäckande stöd och skydd bör alla behöriga myndigheter och relevanta organ, vilket inte bör vara begränsat till brottsbekämpande och rättsvårdande myndigheter, delta i bedömningen av riskerna för brottsoffer och vad som kan vara lämpliga stödåtgärder på grundval av tydliga riktlinjer som utfärdats av medlemsstaterna. Sådana riktlinjer bör omfatta faktorer som ska beaktas vid bedömningen av den risk som en gärningsman eller misstänkt utgör, bland annat att misstänkta personer som åtalats för mindre förseelser lika sannolikt kan vara lika farliga som de som åtalats för allvarligare brott, i synnerhet när det rör sig om våld i nära relationer och stalkning. ***Behöriga myndigheter bör regelbundet se över den individuella bedömningen för att säkerställa att brottsoffret inte har fått nya skydds- eller stödbehov som inte tillgodoses. En sådan omprövning skulle kunna göras vid viktiga tidpunkter i processen, såsom vid inledandet av ett domstolsförfarande, meddelandet av en dom eller ett beslut eller i samband med förfaranden för omprövning av vårdnadsarrangemang eller umgängesrätt.***

- (41) *För att sekundär eller upprepad viktimisering, hot och vedergällning ska kunna undvikas bör närstående omfattas av samma skyddsåtgärder som brottsoffret, såvida det inte finns indikationer på att de närstående inte har särskilda behov. Behöriga myndigheter bör bedöma om det finns indikationer på att den närstående inte har några särskilda skyddsbehov, eftersom en åtgärd grundad på ett felaktigt antagande om särskilda skyddsbehov skulle vara oproportionell om det kan fastställas att det inte finns några särskilda skyddsbehov. På grund av sin sårbarhet löper närstående under 18 år särskilt hög risk att åsamkas känslomässig skada som inverkar negativt på deras utveckling. Om detta föreskrivs i nationell rätt kan andra närstående också anses löpa liknande risk.*

- (42) Brottsoffer behöver i många fall särskilt stöd. För att säkerställa att brottsoffer verkligen erbjuds stöd bör behöriga myndigheter hänvisa dem till lämpliga stödtjänster. Detta bör särskilt vara fallet om en individuell bedömning visar att brottsoffret har särskilda stödbehov. ***Vid fastställandet av huruvida barn som är brottsoffer ska hänvisas till stödtjänster bör dessa brottsoffers bästa komma i främsta rummet, i enlighet med artikel 24 i stadgan.*** Medlemsstaterna bör säkerställa att behöriga myndigheters behandling av relaterade personuppgifter grundas på lag i enlighet med de relevanta bestämmelserna om laglig behandling av personuppgifter i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679⁷ ***och i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680***⁸.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁸ ***Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).***

Sådan lagstiftning bör innehålla lämpligt skydd av personuppgifter som är förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa enskildas grundläggande rättigheter och intressen. Om behöriga myndigheter överför brottsoffers personuppgifter i samband med att de hänvisar dem till stödtjänster bör de säkerställa att de överförda uppgifterna begränsas till vad som är nödvändigt för att informera stödtjänsterna om omständigheterna i fallet så att brottsoffret kan få lämpligt stöd och skydd. ***En stödtjänst bör lagra personuppgifter endast under så lång tid som är nödvändigt och under alla omständigheter inte längre än fem år, eller en kortare tidsperiod om detta fastställs i nationell rätt, efter den sista kontakten mellan stödtjänsten och brottsoffret.***

- (43) Medlemsstaterna bör vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att det går att fatta beslut om akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud och skyddsorder i syfte att säkerställa ett effektivt skydd för brottsoffer och närstående.
- (44) *Utan att detta utgör ett alternativ till att gripa och kvarhålla misstänkta och gärningsmän, vilka alljämt omfattas av nationell rätt*, bör medlemsstaterna säkerställa att beslut om akuta förbudsåtgärder, *kontaktförbud eller skyddsorder* kan utfärdas i situationer av omedelbar fara, till exempel om skada är nära förestående eller redan har tillfogats och sannolikt kommer att tillfogas igen, *och att brottsoffren, i sådana relevanta situationer och när sådana beslut enligt nationell rätt är föremål för en ansökan från brottsoffret, informeras om möjligheten att ansöka om sådana beslut.*
- (45) Skyddsorder kan till exempel förbjuda en gärningsman eller en misstänkt att gå in i vissa lokaler, att komma inom ett fastställt avstånd från brottsoffret eller närstående eller att kontakta dem, inbegripet via onlinegränssnitt. *Skyddsorder kan även till exempel förbjuda innehav av skjutvapen eller dödliga vapen om det är nödvändigt. Akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud eller skyddsorder bör gälla antingen för en viss tid eller tills de ändras eller upphävs.*

- (46) *Elektronisk övervakning gör det möjligt att, i förekommande fall, säkerställa efterlevnaden av akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud och skyddsorder, registrera bevis på överträdelser av sådana beslut och förbättra övervakningen av gärningsmännen. Om elektronisk övervakning är tillgänglig, lämplig och relevant, med beaktande av omständigheterna i ärendet och förfarandets rättsliga karaktär, bör sådan övervakning övervägas för att säkerställa att akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud och skyddsorder verkställs. När elektronisk övervakning används bör brottsoffret alltid informeras om dess kapacitet och begränsningar.*
- (47) För att akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud och skyddsorder ska vara effektiva bör överträdelser av sådana beslut vara föremål för påföljder. Det kan handla om straffrättsliga eller icke-straffrättsliga påföljder och kan omfatta fängelsestraff, böter eller varje påföljd som är effektiv, proportionell och avskräckande. ***Det är mycket viktigt att brottsoffer har möjlighet att få information om en överträdelse av akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud eller skyddsorder, om en sådan överträdelse skulle kunna påverka deras säkerhet. Eftersom överträdelser av akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud eller skyddsorder kan öka riskerna och kräva att ytterligare skydd införs, bör vid behov en omprövning av den individuella bedömningen övervägas efter att en överträdelse anmälts.***

- (48) Att bevisning som rör brottsoffrets tidigare sexuella beteende, *sexuella preferenser eller klädsel* läggs fram för att ifrågasätta trovärdigheten och frånvaron av samtycke från brottsoffrets sida i fall av sexuellt våld, i synnerhet våldtäkt, kan bidra till att upprätthålla skadliga stereotyper avseende brottsoffer och leda till upprepad eller sekundär viktimisering. *Medlemsstaterna bör därför säkerställa att bevisning som rör brottsoffrets tidigare sexuella beteende, eller andra därmed sammanhängande aspekter av brottsoffrets privatliv, tillåts endast om det är nödvändigt för att bedöma en specifik fråga i det aktuella ärendet eller för att utöva rätten till försvar.*

(49) *Med tanke på den alldeles särskilda karaktären hos, och de alldeles särskilda omständigheterna kring, brotten våld mot kvinnor och våld i nära relationer har riktlinjer för brottsbekämpande myndigheter och åklagarmyndigheter ett värde i sig. På grund av brottsoffers särskilda sårbarheter är vägledning om hur de bör behandlas i varje skede av processen av avgörande betydelse för att öka medvetenheten och undvika upprepade viktimisering i samband med hanteringen av dessa typer av brott. Riktlinjer för åklagarmyndigheter kan betraktas som både en handbok för förfaranden och ett referensverk för bästa praxis. Särskilt när det gäller att närma sig brottsoffer och behandla dem utifrån deras unika situation och erfarenhet kan specialiserade tjänster för kvinnor erbjuda expertrådgivning och expertvägledning med utgångspunkt i deras dagliga kontakter med brottsoffer. Medlemsstaterna uppmuntras att samråda och samarbeta med specialiserade tjänster för kvinnor i samband med att sådana riktlinjer utarbetas och ses över. Medlemsstaterna bör se över sina riktlinjer för brottsbekämpande myndigheter och åklagarmyndigheter när det sker en viktig utveckling i deras rättsliga ramar eller samhället i stort. Det skulle bland annat kunna handla om tillfällen då befintliga lagar eller fast rättspraxis ändras väsentligt eller nya våldstendenser eller våldsformer uppstår, och särskilt om tillfällen då den tekniska utvecklingen leder till nya former av nätvåld.*

- (50) Eftersom våld mot kvinnor och våld i nära relationer är komplexa och allvarliga brott och med tanke på brottsoffrens särskilda stödbehov bör medlemsstaterna säkerställa att utsedda organ tillhandahåller ytterligare stöd och vidtar åtgärder för att förhindra sådana brott. Med tanke på deras sakkunskap i frågor som rör diskriminering på grund av kön är de nationella jämställdhetsorgan som inrättats i enlighet med rådets direktiv 2004/113/EG⁹ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG¹⁰ och 2010/41/EU¹¹ väl lämpade att fullgöra dessa uppgifter. ***Medlemsstaterna bör säkerställa att dessa organ förses med tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser så att de effektivt kan utföra sina uppgifter.***

⁹ Rådets direktiv 2004/113/EG av den 13 december 2004 om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster (EUT L 373, 21.12.2004, s. 37).

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet (EUT L 204, 26.7.2006, s. 23).

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/41/EU av den 7 juli 2010 om tillämpning av principen om likabehandling av kvinnor och män som är egenföretagare och om upphävande av rådets direktiv 86/613/EEG (EUT L 180, 15.7.2010, s. 1).

- (51) Vissa brott som omfattas av detta direktiv innebär en ökad risk för upprepad, långvarig eller till och med oavbruten viktimisering. Denna risk uppstår särskilt i samband med brott som innebär att material som är ett resultat av vissa typer av nätvåld görs tillgängligt med hjälp av IKT **■**, med tanke på hur lätt och snabbt sådant material kan spridas i stor skala och hur svårt det ofta är att avlägsna sådant material. Risken kvarstår normalt sett även efter en fällande dom. För att effektivt skydda rättigheterna för brottsoffer som utsatts för sådana brott bör medlemsstaterna därför vidta lämpliga åtgärder i syfte att **skyndsamt** avlägsna materialet i fråga. Med tanke på att avlägsnande vid källan kanske inte alltid är möjligt, till exempel på grund av rättsliga eller praktiska svårigheter med att verkställa eller genomdriva ett föreläggande om avlägsnande, bör medlemsstaterna även tillåtas föreskriva åtgärder för att **skyndsamt** göra sådant material oåtkomligt.

- (52) Bestämmelserna i detta direktiv om förelägganden om och andra åtgärder för att avlägsna relevant material eller göra det oåtkomligt bör inte påverka tillämpliga regler i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065*¹². Sådana förelägganden bör i synnerhet vara förenliga med förbudet mot att införa en allmän övervakningsskyldighet eller en allmän aktiv undersökningsplikt och med de särskilda kraven i den förordningen vad gäller förelägganden om att avlägsna olagligt onlineinnehåll.
- (53) Åtgärder som syftar till att skyndsamt avlägsna material eller göra material oåtkomligt bör i synnerhet innefatta ett bemyndigande av nationella myndigheter att förelägga *värdtjänstleverantörer* att avlägsna en eller flera specifika delar av materialet i fråga eller att göra dem oåtkomliga. *De nationella myndigheterna bör också kunna förelägga andra berörda leverantörer av förmedlings tjänster att förhindra åtkomsten.*

¹² *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) (EUT L 277, 27.10.2022, s. 1).*

(54) Alla åtgärder för att avlägsna material eller göra det oåtkomligt, i synnerhet förelägganden om att avlägsna material eller göra det oåtkomligt, kan påverka rättigheter och intressen hos andra parter än brottsoffren, såsom innehållsleverantörerna, de **värdtjänstleverantörer** vars tjänster används och slutanvändarna av dessa tjänster, och likaså allmänintresset. Det bör därför säkerställas att sådana förelägganden och andra åtgärder bara kan vidtas på ett transparent sätt och att tillräckliga skyddsåtgärder föreskrivs för att säkerställa att de är begränsade till vad som är nödvändigt och proportionellt, att det råder visshet om rättsläget, att **värdtjänstleverantörer, andra berörda leverantörer av förmedlingstjänster och innehållsleverantörer** kan utöva sin rätt till ett effektivt rättsmedel i enlighet med nationell rätt samt att en rättvis avvägning görs mellan alla berörda rättigheter och intressen, inbegripet alla berörda parter grundläggande rättigheter enligt stadgan. Det är ■ viktigt att ■ en noggrann avvägning görs mellan alla berörda rättigheter och intressen i varje enskilt fall.

- (55) Med tanke på att material som kan behöva avlägsnas eller göras oåtkomligt enligt förelägganden eller andra åtgärder inom ramen för detta direktiv kan ha betydelse när det gäller att utreda eller lagföra de relevanta brotten enligt straffrätten bör nödvändiga åtgärder vidtas så att de behöriga myndigheterna vid behov kan få tillgång till eller säkra sådant material. Sådana åtgärder kan till exempel vara krav på berörda *värdtjänstleverantörer eller andra berörda* leverantörer av förmedlingstjänster att översända materialet till dessa myndigheter eller att bevara det under en begränsad period som inte är längre än nödvändigt. Alla sådana åtgärder bör säkerställa att materialet säkras, vara begränsade till vad som är rimligt *och proportionellt* och överensstämna med tillämpliga regler om skydd av personuppgifter.
- (56) För att undvika sekundär viktimisering bör brottsoffer kunna få skadestånd i samband med det straffrättsliga förfarandet. ■
- (57) Specialiserade stödtjänster bör erbjuda stöd till brottsoffer som utsatts för alla former av våld mot kvinnor och våld i nära relationer, inbegripet sexuellt våld, kvinnlig könsstympning, tvångsäktenskap, tvångsabort och tvångssterilisering, sexuella trakasserier och olika former av nätvåld. *Brottsoffer bör erbjudas specialiserade stödtjänster oavsett om de har gjort en formell anmälan eller inte.*

(58) Specialiserade stödtjänster bör erbjuda brottsoffer stöd som är anpassat till deras särskilda behov. Sådant stöd bör tillhandahållas *av en person av samma kön när så begärs eller är lämpligt och en sådan person är tillgänglig. Med utgångspunkt i de krav som anges i direktiv 2012/29/EU behöver den rättsliga ramen kompletteras för att säkerställa att de specialiserade stödtjänsterna till sitt förfogande har alla de verktyg som krävs för att ge ett riktat och integrerat stöd till brottsoffer med hänsyn till deras särskilda behov.* Sådana stödtjänster kan tillhandahållas utöver eller som en integrerad del av allmänna stödtjänster för brottsoffer, vilka kan ta i anspråk redan befintliga enheter som tillhandahåller specialiserat stöd, *såsom specialiserade stödtjänster för kvinnor.* Specialiserat stöd kan tillhandahållas av *offentliga myndigheter, stödorganisationer för brottsoffer eller andra icke-statliga organisationer, med beaktande av medlemsstaternas geografi och demografiska sammansättning.* Sådana myndigheter eller organisationer bör få tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser. Om tjänsterna tillhandahålls av icke-statliga organisationer bör medlemsstaterna säkerställa att de får lämpliga anslag.

- (59) *Specialiserade tjänster för kvinnor kan spela en avgörande roll när det gäller att ge råd och stöd till brottsoffer, inbegripet stödcentrum för kvinnor, skyddade boenden för kvinnor, stödlinjer, kriscentrum för personer som utsatts för våldtäkt, mottagningscentrum för personer som utsatts för sexuellt våld och primära förebyggande tjänster. De kan också tillhandahållas av icke-statliga kvinnoledda organisationer.*
- (60) Brottsoffer har vanligen flera skydds- och stödbehov. För att tillgodose dessa behov på ett effektivt sätt bör medlemsstaterna tillhandahålla specialiserade stödtjänster på en och samma plats, **genom att** samordna dessa tjänster genom en **kontaktpunkt eller genom att underlätta tillgången till dem genom en gemensam kontaktpunkt på nätet. En gemensam kontaktpunkt på nätet skulle** säkerställa att brottsoffer i avlägsna områden eller brottsoffer som inte fysiskt kan nå sådana specialiserade stödtjänster också kan få tillgång till sådana tjänster. **En gemensam kontaktpunkt på nätet** bör **åtminstone** innebära att det upprättas en enda, uppdaterad webbplats med all relevant information och **vägledning** om tillgången till tillgängliga stöd- och skyddstjänster. **En sådan** webbplats bör uppfylla tillgänglighetskrav för personer med funktionsnedsättning.

- (61) *Brottsoffer har alldeles särskilda stödbehov som bottnar i deras trauman. Specialiserade stödtjänster bör ge stöd till brottsoffer som stärker dem och hjälper dem att återhämta sig. Det bör finnas ett tillräckligt antal specialiserade stödtjänster, och de bör ha en lämplig spridning inom varje medlemsstats territorium, med beaktande av de berörda medlemsstaternas geografi och demografiska sammansättning samt utbudet av hjälpmedel på nätet. För att bidra till detta bör specialiserat stöd i möjligaste mån tillhandahållas på ett språk som brottsoffret kan förstå och på ett sätt som är anpassat till brottsoffrets ålder.*
- (62) Specialiserade stödtjänster, såsom skyddade boenden och kriscentrum för personer som utsatts för våldtäkt, bör betraktas som samhällsviktiga tjänster under kris- och undantagstillstånd, inbegripet folkhälsokriser. **Syftet** bör vara **att** fortsätta **erbjuda sådana tjänster i** situationer under vilka våld i nära relationer och våld mot kvinnor tenderar att öka.
- (63) Bistånd och stöd till brottsoffer bör ges före, under och en lämplig tid efter det straffrättsliga förfarandet, till exempel om fortsatt medicinsk behandling behövs för att hantera våldets allvarliga fysiska eller psykiska konsekvenser, eller om brottsoffrets säkerhet är hotad till följd av i synnerhet uppgifter som brottsoffret lämnat under detta förfarande.

- (64) Det trauma som sexuellt våld, däribland våldtäkt, orsakar kräver ett särskilt lyhört bemötande från utbildad och specialiserad personal. Brottsoffer som utsatts för sexuellt våld behöver omedelbart ■ traumastöd, samtidigt som rättsmedicinska undersökningar omedelbart måste göras för att **säkra** bevisning som behövs för **framtida** åtal. Det bör finnas ett tillräckligt antal kriscentrum för personer som utsatts för våldtäkt eller mottagningscentrum för personer som utsatts för sexuellt våld, och de bör ha en lämplig spridning inom varje medlemsstats territorium, **med beaktande av den berörda medlemsstatens geografi och demografiska sammansättning. Sådana centrum kan ingå i det befintliga hälso- och sjukvårdssystemet i medlemsstaten.** Även brottsoffer som utsatts för kvinnlig könsstympning, som ofta är flickor, behöver normalt sett riktat stöd. Medlemsstaterna bör därför säkerställa att de erbjuder dessa brottsoffer specialanpassat stöd. **Med tanke på de alldeles särskilda omständigheter som råder för brottsoffer som utsatts för sådana brott och den därmed sammanhängande sårbarheten bör tillhandahållandet av sådant specialiserat stöd hålla högsta möjliga standard i fråga om integritet och konfidentialitet.**

- (65) **Sexuella** trakasserier i arbetslivet betraktas som **en form av** diskriminering på grund av kön i direktiven 2004/113/EG, 2006/54/EG och 2010/41/EU. ■ Sexuella trakasserier i arbetslivet har betydande negativa konsekvenser för både brottsoffer och arbetsgivare ■ . **Både brottsoffer och arbetsgivare bör erbjudas interna eller externa rådgivningstjänster om sexuella trakasserier i arbetslivet är specifikt straffbelagt enligt nationell rätt. Sådana tjänster bör omfatta information om hur fall av sexuella trakasserier i arbetslivet lämpligen hanteras och om rättsmedel som är tillgängliga för att avlägsna gärningsmannen från arbetsplatsen.**

- (66) Medlemsstaterna **uppmuntras att** säkerställa att nationella stödlinjer kan nås **kostnadsfritt** med det EU-harmoniserade numret, dvs. 116 016, **utöver eventuella befintliga nationella nummer**, och att de är tillgängliga dygnet runt. **Allmänheten bör på lämpligt sätt informeras om att detta harmoniserade nummer finns och om hur det kan användas. Sådana stödlinjer bör kunna drivas av specialiserade stödtjänster, inbegripet specialiserade stödtjänster för kvinnor, i enlighet med nationell praxis. Befintliga tillhandahållare av stödlinjer, däribland icke-statliga organisationer, har betydande erfarenhet av att erbjuda sådana tjänster. Det stöd som tillhandahålls via sådana stödlinjer bör omfatta krisrådgivning och information till brottsoffer om verksamheter med personlig kontakt, såsom skyddade boenden, specialiserade stödtjänster, andra relevanta sociala tjänster och hälso- och sjukvårdstjänster eller polisen. Stödlinjer för brottsoffer bör kunna hänvisa brottsoffer till specialiserade stödtjänster, specialiserade stödlinjer eller båda delarna, när så behövs och begärs.**

- (67) Skyddade boenden **och andra lämpliga tillfälliga boenden för brottsoffer** spelar en avgörande roll när det gäller att skydda brottsoffren mot våldshandlingar. Förutom att erbjuda ett tryggt boende bör skyddade boenden tillhandahålla nödvändig hjälp när det gäller sammanhängande frågor som rör brottsoffrens hälsa, **inklusive deras psykiska hälsa**, deras ekonomiska situation och deras barns välbefinnande, med det yttersta målet att förbereda dem för ett självständigt liv. **Medlemsstaterna bör säkerställa att det finns ett tillräckligt antal skyddade boenden och andra lämpliga tillfälliga boenden. Begreppet tillräckligt antal syftar till att säkerställa att alla brottsoffers behov tillgodoses, i fråga om både skyddade boenden och specialiserat stöd. I den slutliga verksamhetsrapporten från september 2008 från Europarådets arbetsgrupp för bekämpning av våld mot kvinnor, inklusive våld i hemmet rekommenderas säkert boende i specialiserade skyddade boenden för kvinnor, i varje region, med kapacitet att ta emot en familj per 10 000 invånare.**

Antalet platser på skyddade boenden bör dock bero på en realistisk uppskattning av det faktiska behovet. Identiteten på de brottsoffer som bor på sådana skyddade boenden bör förbli konfidentiell för att säkerställa kvinnornas säkerhet. Skyddade boenden bör vara utrustade för att tillgodose kvinnors särskilda behov, bland annat genom att tillhandahålla skyddade boenden enbart för kvinnor. Skyddade boenden och andra lämpliga tillfälliga boenden bör vara tillgängliga för närstående under 18 år. Säkerheten och välbefinnandet för brottsoffer som bor på sådana skyddade boenden och andra boenden förblir dock den främsta prioriteringen, särskilt när brottsoffer och närstående som närmar sig vuxen ålder delar boende. Om skyddade boenden inte är kostnadsfria och medlemsstaterna begär att brottsoffer betalar en avgift när de inkvarteras i skyddade boenden eller andra tillfälliga boenden, bör avgiften vara rimlig och inte hindra brottsoffrens tillgång till skyddade boenden eller tillfälliga boenden. De skyddade boendena bör säkerställa att där finns utbildad och specialiserad personal som kan ägna sig åt och ge stöd till brottsoffren.

- (68) För att hantera negativa konsekvenser för barn ■ på ett effektivt sätt bör stödåtgärder för barn omfatta *specialiserad* psykologisk rådgivning *som är anpassad till barnets ålder, utvecklingsbehov och individuella situation*, vid behov tillsammans med pediatrik vård, och tillhandahållas så snart behöriga myndigheter har rimlig anledning att anta att barn kan ha utsatts, vilket innefattar barnvittnen ■ . Vid tillhandahållandet av stöd till barn ■ bör barnets rättigheter enligt artikel 24 i stadgan komma i främsta rummet.
- (69) *Med tanke på de livslånga konsekvenserna av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer för barn till en förälder som bragts om livet i samband med dessa brott, bör medlemsstaterna säkerställa att dessa barn fullt ut kan dra fördel av detta direktiv, särskilt genom riktade skydds- och stödåtgärder, även under eventuella relevanta rättsliga förfaranden.*

- (70) För att säkerställa barns säkerhet under eventuella besök hos en gärningsman eller misstänkt med föräldraansvar som har umgängesrätt **enligt tillämpliga nationella civilrättsliga bestämmelser** bör medlemsstaterna säkerställa att övervakade neutrala platser, till exempel myndigheter som ansvarar för stöd och skydd av barn, är tillgängliga, så att besöken kan äga rum där på ett sätt som värnar barnets bästa. Besöken bör om så är nödvändigt äga rum i närvaro av tjänstemän som arbetar med stöd och skydd av barn. Om det är nödvändigt att tillhandahålla ett tillfälligt boende bör barn i första hand placeras tillsammans med den person med föräldraansvar som inte är gärningsman eller misstänkt ■ . Hänsyn bör alltid tas till barnets bästa.

- (71) Brottsoffer **som utsätts för intersektionell diskriminering** löper **större** risk att utsättas för våld. **Det kan handla om** kvinnor med funktionsnedsättning, kvinnor vars uppehållsstatus eller uppehållstillstånd är avhängig(t) en närstående, papperslösa kvinnliga migranter, kvinnor som ansöker om internationellt skydd, kvinnor som flyr väpnade konflikter, kvinnor som drabbats av hemlöshet, kvinnor med en minoritetsbakgrund i fråga om ras eller etnisk tillhörighet, kvinnor som bor i landsbygdsområden, kvinnor **i prostitution, kvinnor med låg inkomst, fängelseintagna kvinnor, homosexuella, bisexuella, transpersoner eller intersexuella**, äldre kvinnor **eller kvinnor med alkohol- och narkotikamissbruk**. **Brottsoffer som utsätts för intersektionell diskriminering** bör **följaktligen** få särskilt skydd och stöd.
- (72) Kvinnor med funktionsnedsättning utsätts i oproportionell grad för våld mot kvinnor och våld i nära relationer och har på grund av sin funktionsnedsättning ofta svårt att få tillgång till skydds- och stödåtgärder. Medlemsstaterna bör därför säkerställa att de fullt ut kan åtnjuta rättigheterna i detta direktiv på samma villkor som andra personer och samtidigt ta vederbörlig hänsyn till dessa brottsoffers särskilda utsatthet och sannolika svårigheter med att söka hjälp.

(73) *Åtgärder för att förebygga våld mot kvinnor och våld i nära relationer bör bygga på en heltäckande strategi med primära, sekundära och tertiära förebyggande åtgärder. De primära förebyggande åtgärderna bör syfta till att förhindra att våld förekommer och kan omfatta åtgärder såsom informationskampanjer och riktade utbildningsprogram för att allmänheten bättre ska förstå de olika yttringarna av alla former av våld och deras konsekvenser och för att öka kunskapen om samtycke i mellanmännsliga relationer från tidig ålder. De sekundära förebyggande åtgärderna bör syfta till att upptäcka våld i ett tidigt skede och förhindra dess utveckling eller eskalering i ett tidigt skede. De tertiära förebyggande åtgärderna bör inriktas på att förebygga återfall i brott och upprepad viktimisering och på att hantera våldets konsekvenser på lämpligt sätt, och kan omfatta främjande av andra närvarande personers ingripande, centrum för tidig intervention och interventionsprogram.*

- (74) Medlemsstaterna bör **vidta lämpliga** förebyggande åtgärder. **Sådana åtgärder kan innefatta** informationskampanjer för att bekämpa våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Förebyggande arbete **kan** även ske i form av formell utbildning, särskilt genom mer sexualundervisning, träning i socioemotionella färdigheter och empati samt lärande om hur man utvecklar sunda och respektfulla relationer. **Med hänsyn tagen till språkbarriärer och skillnader i läs- och skrivkunnighet och förmåga bör medlemsstaterna vidta riktade åtgärder för grupper med förhöjd risk, däribland barn, med beaktande av deras ålder och mognad, personer med funktionsnedsättning, personer med alkohol- och narkotikamissbruk samt homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella.**

- (75) Medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att förhindra att skadliga könsstereotyper vidmakthålls med syftet att utrota föreställningen om kvinnors underordning eller stereotypa roller för kvinnor och män. Detta kan även omfatta åtgärder för att säkerställa att kultur, sedvänja, religion, tradition eller heder inte betraktas som ett rättfärdigande av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer, eller av en mildare behandling av sådana brott. ***Förebyggande åtgärder bör uppmuntra män och pojkar att vara positiva förebilder för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män, men bör också syfta till att få bukt med stereotyper som innebär att män avhålls från att söka hjälp i situationer där de utsätts för våld.*** Med tanke på att barn från mycket tidig ålder exponeras för könsroller som formar deras uppfattning om sig själva och påverkar deras akademiska och yrkesmässiga val samt förväntningarna på deras roller som kvinnor och män under hela deras livstid är det mycket viktigt att motverka könsstereotyper i förskoleverksamhet och barnomsorg.
- (76) ***För att koncentrera resurserna där de behövs mest bör kravet på förebyggande åtgärder för att öka medvetenheten om kvinnlig könsstämpning och tvångsäktenskap och omfattningen av dessa åtgärder stå i proportion till antalet personer som riskerar att drabbas eller som drabbas av dessa sedvänjor i den berörda medlemsstaten.***

- (77) För att säkerställa att brottsoffer identifieras och får lämpligt stöd **och lämpligt skydd** bör medlemsstaterna säkerställa att **tjänstemän** som sannolikt kommer att komma i kontakt med brottsoffer får utbildning och riktad information. **För domstolspersonal gäller krav på sådan utbildning endast för dem som sannolikt kommer att komma i kontakt med brottsoffer, och detta i en omfattning som lämpar sig för deras kontakt med brottsoffer. Utbildning bör främjas för advokater, åklagare och domare samt för yrkespersoner som erbjuder brottsoffer stöd eller reparativ rättvisa. Sådan utbildning bör vid behov omfatta utbildning om de särskilda stödtjänster som brottsoffer bör hänvisas till eller specialiserad utbildning för dem vars arbete är inriktat på brottsoffer med särskilda behov samt särskild psykologisk utbildning.** Utbildningen bör omfatta risker för och förebyggande av hot och upprepad och sekundär viktimisering samt de skydds- och stödåtgärder som är tillgängliga för brottsoffer. För att förebygga och på lämpligt sätt hantera fall av sexuella trakasserier i arbetslivet bör även personer i arbetsledande ställning få utbildning, **om sexuella trakasserier i arbetslivet är specifikt straffbelagt enligt nationell rätt. Dessa personer** bör också **få information om** risken för tredjepartsvåld. Med *tredjepartsvåld* avses våld som arbetstagare kan utsättas för på arbetsplatsen där gärningsmannen inte är en medarbetare, till exempel fall där sjuksköterskor utsätts för sexuella trakasserier av patienter.

- (78) *För att slå fast en heltäckande strategi för att förebygga och bekämpa alla former av våld mot kvinnor och våld i nära relationer bör medlemsstaterna säkerställa att berörda tjänstemän och yrkespersoner får utbildning i samordnat multidisciplinärt samarbete, i syfte att säkerställa att berörda statliga organ och myndigheter utan dröjsmål hanterar ärenden och att relevanta yrkesspecialister, till exempel inom medicinska, rättsliga, sociala eller utbildningsrelaterade tjänster, deltar i hanteringen av sådana fall. Det bör ankomma på medlemsstaterna att besluta hur de organiserar denna utbildning. Skyldigheterna i detta direktiv bör inte tolkas som att de inkräktar på de högre utbildningsanstaltens oberoende.*
- (79) För att motverka underrapportering bör medlemsstaterna samverka med brottsbekämpande myndigheter i utformningen av utbildning om framför allt skadliga könsstereotyper, men även i det brottsförebyggande arbetet, med tanke på att de vanligen kommer i kontakt med både grupper som löper risk att utsättas för våld och brottsoffer.

- (80) Interventionsprogram bör inrättas för att förebygga och minimera risken för att våld mot kvinnor eller våld i nära relationer *utövas eller upprepas. Utbildade och kompetenta yrkespersoner bör hålla i interventionsprogrammen.*
Interventionsprogrammen bör särskilt syfta till att *säkerställa trygga relationer och till att* lära gärningsmän eller personer som riskerar att bli gärningsmän att inte bete sig våldsamt i mellanmänskliga relationer och att motverka ett våldsamt beteendemönster. *Medlemsstaterna kan använda gemensamma standarder och riktlinjer för interventionsprogram från Europeiska jämställdhetsinstitutet.*
- (81) *En gärningsman eller våldsmisstänkt som omfattas av detta direktiv och som är föremål för en akut förbudsåtgärd, ett kontaktförbud eller en skyddsorder bör få information om tillgängliga interventionsprogram.*
- (82) *När det gäller våldtäktsbrott bör gärningsmän uppmuntras att delta i interventionsprogram för att minska risken för återfall.*

(83) Medlemsstaterna bör anta och genomföra effektiv, heltäckande och samordnad politik som innefattar alla lämpliga åtgärder för att förebygga och bekämpa alla former av våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Denna politik bör sätta brottsoffrets rättigheter i centrum för alla åtgärder. Medlemsstaterna bör ha rätt att besluta vilka myndigheter som ska utses till eller inrättas som offentliga organ med ansvar för att samordna, genomföra, övervaka och utvärdera politik och åtgärder för att förebygga och bekämpa alla former av våld som omfattas av detta direktiv, i enlighet med principen om medlemsstaternas självbestämmanderätt i processuella frågor, förutsatt att dessa myndigheter har befogenhet att utföra de uppgifter som föreskrivs i detta direktiv. Medlemsstaterna bör säkerställa en minimisamordning av politiken på central nivå och, när så är lämpligt, på regional eller lokal nivå, i enlighet med nationell rätt och utan att det påverkar befogenhetsfördelningen i respektive medlemsstat. Denna samordning kan ingå i de nationella handlingsplanerna.

- (84) *Det civila samhällets organisationer, inbegripet icke-statliga organisationer som arbetar med brottsoffer, omfattar ett brett spektrum av aktörer med en mångfald av roller och mandat. Sådana organisationer tillhandahåller värdefull sakkunskap, och deras medverkan och bidrag kan vara till nytta i utarbetandet, genomförandet och den därmed sammanhängande övervakningen av den offentliga politiken.*
- (85) *Som ett led i insatserna för att bekämpa våld mot kvinnor och våld i nära relationer bör medlemsstaterna anta nationella handlingsplaner.*

(86) För att säkerställa att brottsoffer som utsatts för nätvåldsbrott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv effektivt kan utöva sin rätt att få olagligt material med anknytning till dessa brott avlägsnat bör medlemsstaterna uppmuntra samarbete **kring självreglering** mellan **berörda** leverantörer av förmedlingstjänster. För att säkerställa att sådant material upptäcks i ett tidigt skede och hanteras effektivt samt att brottsoffer som utsatts för dessa brott får adekvat bistånd och stöd bör medlemsstaterna även främja inrättandet av, **eller öka medvetenheten om** befintliga, självreglerande åtgärder av frivillig karaktär, såsom uppförandekoder. **Detta främjande bör omfatta självreglerande åtgärder för att** upptäcka systematiska risker, **särskilt för att stärka de mekanismer som syftar till att bekämpa** nätvåld och **förbättra** utbildningen av anställda hos sådana leverantörer av förmedlingstjänster som **medverkar till att förebygga våld och ger bistånd och stöd till** brottsoffer. **Sådana självreglerande åtgärder skulle kunna komplettera åtgärder på unionsnivå, särskilt inom ramen för förordning (EU) 2022/2065.**

- (87) *Utbyte av bästa praxis och samråd i enskilda fall, inom ramen för Eurojusts, det europeiska straffrättsliga nätverkets och andra berörda unionsbyråers mandat, skulle kunna vara mycket värdefullt när det gäller att förebygga och bekämpa alla former av våld mot kvinnor och våld i nära relationer.*
- (88) Politik som syftar till att på ett adekvat sätt bekämpa våld mot kvinnor och våld i nära relationer kan bara utformas på grundval av heltäckande och jämförbara disaggregerade data. För att effektivt kunna övervaka utvecklingen i medlemsstaterna *uppmannas* medlemsstaterna *också att* regelbundet genomföra undersökningar. ***Detta skulle kunna göras*** med hjälp av kommissionens (Eurostats) harmoniserade metod **■**.
- (89) Medlemsstaterna bör säkerställa att de data som samlas in i enlighet med detta direktiv är begränsade till vad som är absolut nödvändigt för att övervaka förekomsten av och utvecklingstendenserna när det gäller våld mot kvinnor och våld i nära relationer och utforma nya politiska strategier på detta område.
Medlemsstaterna bör tillhandahålla Europeiska jämställdhetsinstitutet erforderliga data så att dessa data kan jämföras, bedömas och analyseras på unionsnivå.

- (90) All behandling av personuppgifter som utförs enligt detta direktiv, inbegripet behöriga myndigheters utbyte eller överföring av personuppgifter, bör ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG¹³ och (EU) 2016/680. All behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ eller byråer bör ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/794¹⁴, (EU) 2018/1725¹⁵ och (EU) 2018/1727¹⁶ eller andra tillämpliga unionsbestämmelser om dataskydd.

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37).

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF (EUT L 135, 24.5.2016, s. 53).

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 av den 14 november 2018 om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2002/187/RIF (EUT L 295, 21.11.2018, s. 138).

- (91) *I detta direktiv fastställs minimiregler, och det står därför medlemsstaterna fritt att anta eller behålla strängare straffrättsliga bestämmelser om fastställande av brottsrekvisit och påföljder på området våld mot kvinnor. När det gäller bestämmelserna i detta direktiv om brottsoffers rättigheter kan medlemsstaterna införa eller behålla bestämmelser med högre krav, inbegripet krav på en högre nivå av skydd och stöd för brottsoffer.*
- (92) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i nära relationer i hela unionen genom gemensamma minimiregler, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av de planerade åtgärdernas omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

- (93) I enlighet med artikel 3 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, har Irland genom en skrivelse av den **22 juni 2022** meddelat att det önskar delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv.
- (94) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.
- (95) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.1 i förordning (EU) 2018/1725 och avgav ett yttrande den **5 april 2022**.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL 1
ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs regler för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Det fastställer minimiregler om
 - a) fastställandet av brottsrekvisit och påföljder på områdena sexuellt utnyttjande av kvinnor och barn samt it-brottslighet,
 - b) rättigheter för brottsoffer för alla former av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer före, under *och en lämplig tid* efter straffrättsliga förfaranden,
 - c) skydd av *och stöd till* brottsoffer, *förebyggande åtgärder och tidig intervention*.

2. *Kapitlen 3–7 är tillämpliga på alla brottsoffer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer, oavsett kön. Sådana brottsoffer är alla brottsoffer som utsatts för gärningar som straffbelagts enligt kapitel 2 och brottsoffer som utsatts för andra våldshandlingar mot kvinnor eller våld i nära relationer som straffbelagts enligt andra unionsrättsakter eller nationell rätt.*

Artikel 2 Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- a) *våld mot kvinnor*: **alla handlingar som innebär** könsrelaterat våld som riktas mot kvinnor eller flickor på grund av att de är kvinnor eller flickor eller som i oproportionell grad drabbar kvinnor eller flickor, ■ som leder till, eller troligen kommer att leda till, fysisk, sexuell, psykisk eller ekonomisk skada eller fysiskt, sexuellt, psykiskt eller ekonomiskt lidande, inbegripet hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, oavsett om det sker i ett offentligt eller privat sammanhang.
- b) *våld i nära relationer*: alla **handlingar som innebär** fysiskt, sexuellt, psykiskt eller ekonomiskt **våld** som förekommer inom familjen eller i hemmiljön, oavsett om det föreligger biologiska eller juridiska familjeband eller inte, eller mellan makar eller partner eller före detta makar eller partner, oavsett om gärningsmannen delar eller har delat bostad med brottsoffret eller inte.
- c) *brottsoffer*: en person, oavsett ■ kön, ■ som åsamkats skada som en direkt följd av **våld mot kvinnor eller våld i nära relationer**, inbegripet barn som **åsamkats skada för att de har** bevitnat ■ **våld i nära relationer**.

■

d) *värdtjänstleverantör: en leverantör av en värdtjänst enligt definitionen i artikel 3 g iii i förordning (EU) 2022/2065.*

e) *leverantör av förmedlingstjänster: en leverantör av en förmedlingstjänst enligt definitionen i artikel 3 g i förordning (EU) 2022/2065.*

█

f) *barn: en person som är under 18 år.*

█

g) *närstående: ett barn till brottsoffret, eller en annan person än gärningsmannen eller den misstänkte som tillhör samma hushåll som brottsoffret och som får sin dagliga omsorg tillgodosedd av brottsoffret.*

- h) behörig myndighet: en offentlig myndighet som enligt nationell rätt utsetts som behörig att utföra en uppgift som föreskrivs i detta direktiv.*

KAPITEL 2

BROTT SOM RÖR SEXUELLT UTNYTTJANDE AV KVINNOR OCH BARN SAMT IT-BROTTSLIGHET

Artikel 3

Kvinnlig könsstympning

Medlemsstaterna ska säkerställa att följande uppsåtliga gärningar är straffbelagda:

- a) Att skära bort, till exempel genom infibulation, eller på annat sätt stympa hela eller delar av de yttre eller inre blygdläpparna eller klitoris.
- b) Att tvinga eller förmå en kvinna eller en flicka att genomgå någon av de handlingar som anges i led a.

Artikel 4

Tvångsäktenskap

Medlemsstaterna ska säkerställa att följande uppsåtliga gärningar är straffbelagda:

- a) Att tvinga en vuxen eller ett barn att ingå äktenskap.*
- b) Att genom vilseledande förmå en vuxen eller ett barn att resa till territoriet i ett annat land än det där personen bor, i syfte att tvinga denna vuxna person eller detta barn att ingå äktenskap.*

Artikel 5

Delning av intimt eller manipulerat material utan samtycke

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att följande uppsåtliga gärningar är straffbelagda:

- a) Att med hjälp av *informations- och kommunikationsteknik (IKT)* göra ■ bilder, videofilmer eller *liknande* material som visar ■ handlingar *med uttrycklig sexuell innebörd eller en persons intima kroppsdelar* tillgängliga för *allmänheten* utan ■ den personens samtycke, *om gärningen sannolikt kommer att åsamka den personen allvarlig skada.*

- b) Att framställa, manipulera **eller ändra** bilder, videofilmer eller **liknande** material som får det att framstå som att en person deltar i ■ handlingar **med uttrycklig sexuell innebörd**, och därefter med hjälp av **IKT** göra det tillgängligt för **allmänheten**, utan den personens ■ samtycke, **om gärningen sannolikt kommer att åsamka den personen allvarlig skada**.
- c) Att hota att utföra någon av de gärningar som avses i led a **eller** b i syfte att tvinga en person att utföra, gå med på eller avstå från en viss handling.

2. **Punkt 1 a och b i denna artikel påverkar inte skyldigheten att respektera de rättigheter, friheter och principer som avses i artikel 6 i EU-fördraget och gäller utan att det påverkar tillämpningen av grundläggande principer med anknytning till yttrandefriheten och informationsfriheten samt friheten för konsten och vetenskapen enligt unionsrätten eller nationell rätt.**

Artikel 6
Nätstalkning

Medlemsstaterna ska säkerställa att *sådana* uppsåtliga gärningar är straffbelagda *som består i att*, med hjälp av *IKT, vid upprepade tillfällen eller varaktigt* ställa en █ person under █ övervakning, utan den personens samtycke eller *utan* lagligt tillstånd, i syfte att spåra eller övervaka den personens rörelser och handlingar, *om gärningarna sannolikt kommer att åsamka den personen allvarlig skada*.

█ Artikel 7
Nättrakasserier

Medlemsstaterna ska säkerställa att följande uppsåtliga gärningar är straffbelagda:

- a) Att █ med hjälp av *IKT vid upprepade tillfällen eller varaktigt uppträda hotfullt* mot en █ person, *åtminstone när gärningen inbegriper hot om att begå brott, om gärningen sannolikt kommer att få den personen att känna allvarlig fruktan för sin egen eller närståendes säkerhet*.

- b) *Att tillsammans med andra, med hjälp av IKT, på ett allmänt tillgängligt sätt uppträda hotfullt eller kränkande mot en person, om gärningen sannolikt kommer att åsamka den personen allvarlig psykisk skada.*
- c) *Att med hjälp av IKT skicka en önskad bild eller videofilm eller annat liknande önskat material föreställande könsorgan till en person, om gärningen sannolikt kommer att åsamka den personen allvarlig psykisk skada.*
- d) *Att med hjälp av IKT göra material tillgängligt för allmänheten som innehåller personuppgifter om en person, utan den personens samtycke, i syfte att uppmåna andra att åsamka den personen fysisk eller allvarlig psykisk skada.*

Artikel 8

Offentlig uppmaning till våld eller hat på nätet

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att ***det är straffbelagt att uppsåtligen*** uppmana till våld eller hat mot en grupp personer eller en medlem av en grupp, utpekad med åberopande av ■ kön, genom att ***med hjälp av IKT offentligt*** sprida material med en sådan uppmaning ■ .
2. ***Vid tillämpningen av punkt 1 får medlemsstaterna välja att straffa enbart gärningar som antingen begås på ett sådant sätt att de är ägnade att vara störande för allmän ordning eller som är hotfulla, otillbörliga eller kränkande.***

Artikel 9

Anstiftan, medhjälp och försök

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att ***anstiftan till*** de brott som avses i artiklarna **3–6** och ***artikel 7 första stycket b*** är straffbelagd.
2. ***Medlemsstaterna ska säkerställa att medhjälp till de brott som avses i artikel 3 första stycket a samt artiklarna 4–8 är straffbelagd.***
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att försök att begå de brott som avses i artiklarna **3** och **4** är straffbelagda.

Artikel 10

Påföljder

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att de brott som avses i artiklarna **3–9** är belagda med effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att **de** brott som avses i artikel **3** är **belagda** med ett maximistraff på minst **fem** års fängelse **■** .
3. **Medlemsstaterna ska säkerställa att de brott som avses i artikel 4 är belagda med ett maximistraff på minst tre års fängelse.**
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att **de** brott som avses i **artiklarna 5 och 6, artikel 7 första stycket a, b och d samt artikel 8** är **belagda** med ett maximistraff på minst **ett** års fängelse **■** .

Artikel 11

Försvårande omständigheter

I den mån följande omständigheter inte ingår i brottsrekvisiten för de brott som avses i artiklarna 3–8 ska medlemsstaterna **vidta nödvändiga åtgärder för att i samband med de relevanta brott som avses i de artiklarna säkerställa att en eller flera av** följande omständigheter, **i enlighet med i nationell rätt**, kan betraktas som försvårande omständigheter:

- a) Brottet, eller ett annat brott i form av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer, har begåtts vid upprepade tillfällen.
- b) Brottet har begåtts mot en person som var särskilt utsatt på grund av vissa omständigheter, till exempel en beroendeställning eller ett tillstånd av fysisk, psykisk, intellektuell eller sensorisk funktionsnedsättning .
- c) Brottet har begåtts mot ett barn.
- d) Brottet har begåtts i närvaro av ett barn.
- e) Brottet har begåtts av två eller flera personer tillsammans.

- f) Brottet har föregåtts eller åtföljts av extremt våld.
- g) Brottet har begåtts med hjälp av vapen eller under vapenhot.
- h) Brottet har begåtts med våld eller hot om våld, eller med tvång.
- i) **Gärningen** har orsakat brottsoffrets död ■ eller orsakat brottsoffret allvarlig fysisk eller psykisk skada.
- j) Gärningsmannen har tidigare dömts för likartad brottslighet.
- k) Brottet har begåtts mot en maka/make eller partner eller före detta maka/make eller partner.
- l) Brottet har begåtts av en familjemedlem eller av en person som bodde tillsammans med brottsoffret.

m) Brottet har begåtts av en person som har missbrukat sin erkända förtroendeställning, sin makt eller sitt inflytande.

■

n) *Brottet har begåtts mot en person på grund av att den personen var en offentlig företrädare, en journalist eller en människorättsförsvarare.*

o) *Brottets syfte har varit att bevara eller återupprätta den så kallade hedern för en person, en familj, en gemenskap eller en annan liknande grupp.*

p) *Brottets syfte har varit att straffa brottsoffret för brottsoffrets sexuella läggning, kön, hudfärg, religion, sociala ursprung eller politiska övertygelse.*

Artikel 12

Behörighet

1. **Varje medlemsstat** ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att fastställa sin behörighet beträffande de brott som avses i artiklarna **3–9**, om
 - a) brottet helt eller delvis har begåtts inom medlemsstatens territorium, eller
 - b) gärningsmannen är en av dess medborgare.
2. En medlemsstat ska underrätta kommissionen om den beslutar att utvidga sin behörighet **beträffande** de brott som avses i artiklarna **3–9** och som har begåtts utanför dess territorium, **om**
 - a) brottet har begåtts mot en av dess medborgare eller mot en person som har sin hemvist inom dess territorium, eller
 - b) gärningsmannen har sin hemvist inom dess territorium.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras behörighet beträffande de brott som avses i artiklarna 5–9 omfattar situationer i vilka brottet begås med hjälp av **IKT** till vilken åtkomsten skett från deras territorium, oavsett om leverantören av förmedlingstjänster är baserad inom deras territorium eller inte.
4. I de fall som avses i punkt 1 b **i denna artikel** ska varje medlemsstat säkerställa att dess behörighet **beträffande de brott som avses i artiklarna 3 och 4** inte är kopplad till villkoret att de gärningar som avses i de artiklarna ska vara straffbara i den stat där de har utförts.
5. I de fall som avses i punkt 1 b ska medlemsstaterna **vidta de åtgärder som är nödvändiga för att** säkerställa att deras behörighet inte är kopplad till villkoret att åtal får väckas endast på grundval av en anmälan från brottsoffret på den plats där brottet begicks, eller en formell underrättelse från den stat där brottet begicks.

Artikel 13

Preskriptionstid

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreskriva en preskriptionstid som möjliggör utredning, åtal, rättegång och dom i fråga om de brott som avses i artiklarna 3–9 under tillräckligt lång tid efter det att brotten begåtts **för att dessa brott ska kunna hanteras effektivt. Preskriptionstiden ska stå i proportion till hur allvarligt brottet är.**

■

2. Om brottsoffret är ett barn ska preskriptionstiden **för de brott som avses i artikel 3** tidigast börja löpa från det att brottsoffret uppnår 18 års ålder.

KAPITEL 3

SKYDD FÖR BROTTSOFFER OCH TILLGÅNG TILL RÄTTSLIG PRÖVNING

Artikel 14

Anmälan av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer

1. Utöver de rättigheter som brottsoffer har i samband med brottsanmälan enligt artikel 5 i direktiv 2012/29/EU, ska medlemsstaterna säkerställa att brottsoffer kan anmäla **våldshandlingar** mot kvinnor eller våld i nära relationer till behöriga myndigheter **genom åtkomliga, lättanvända, säkra och lättillgängliga kanaler**. Detta ska, **åtminstone i samband med de nätbrott som avses i artiklarna 5–8 i det här direktivet**, inbegripa möjligheten att göra brottsanmälningar på nätet eller genom annan **åtkomlig och säker IKT**, utan att det påverkar tillämpningen av nationella förfaranderegler avseende formalisering av anmälningar på nätet.

Medlemsstaterna ska säkerställa att möjligheten att göra brottsanmälningar på nätet eller genom annan åtkomlig och säker IKT även omfattar möjligheten att lämna in bevisning genom de medel som anges i första stycket, utan att det påverkar tillämpningen av nationella förfaranderegler avseende formen för inlämning av bevisning ■ .

2. ***Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer har tillgång till rättshjälp i enlighet med artikel 13 i direktiv 2012/29/EU. Medlemsstaterna får utvidga rättshjälpen till att omfatta brottsoffer som anmäler brott, om detta föreskrivs i nationell rätt.***
3. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att uppmuntra alla personer som känner till eller i god tro misstänker att ***våldshandlingar*** mot kvinnor eller våld i nära relationer har ägt rum, eller att **■** våldshandlingar kan förväntas, att anmäla ***dessa handlingar*** till behöriga myndigheter ***utan att behöva frukta negativa konsekvenser.***
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att **■** personal inom hälso- och sjukvården ***som omfattas av tystnadsplikt kan*** göra en anmälan till behöriga myndigheter om de har rimlig anledning att anta att det finns en överhängande risk att allvarlig fysisk skada kommer att åsamkas en person ***till följd av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer.***

5. **Medlemsstaterna ska säkerställa att det, när brottsoffret är ett barn, finns möjlighet för yrkespersoner som omfattas av tystnadsplikt enligt nationell rätt att göra en anmälan till behöriga myndigheter om de har rimliga skäl att anta att allvarlig fysisk skada har åsamkats barnet till följd av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer, dock utan att det påverkar tillämpningen av regler om rätten till förtrolig kommunikation mellan advokat och klient eller, när så föreskrivs i nationell rätt, det privilegierade förhållandet mellan fängelseklient och präst eller motsvarande principer.**
6. Om barn anmäler **våldshandlingar** mot kvinnor eller våld i nära relationer **till behöriga myndigheter**, ska medlemsstaterna säkerställa att anmälningsförfarandena är säkra, konfidentiella och i fråga om utformning, tillgänglighet och språk anpassade till barn på ett sätt som tar hänsyn till deras ålder och mognad.
- Medlemsstaterna ska säkerställa att yrkespersoner som utbildats för att arbeta med barn bistår i anmälningsförfarandena för att säkerställa att dessa tar hänsyn till barnets bästa.**
- Medlemsstaterna ska säkerställa att **barnets möjlighet att anmäla en våldshandling som en person med föräldraansvar är inblandad i inte är beroende av samtycke** från denna person **med föräldraansvar och att behöriga myndigheter vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att skydda barnets säkerhet innan den personen informeras om anmälan.**

I

Artikel 15

Utredning och lagföring

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att personer, enheter eller avdelningar som utreder och väcker åtal i fall av **våldshandlingar** mot kvinnor eller våld i nära relationer har **adekvat** sakkunskap **i dessa frågor** och effektiva utredningsverktyg **till sitt förfogande** för att på ett effektivt sätt utreda och väcka åtal för **sådana handlingar**, särskilt i syfte att samla in, analysera och säkra elektronisk bevisning i fall som rör **nätbrott som avses i artiklarna 5–8**.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att anmälda fall av **våldshandlingar** mot kvinnor eller våld i nära relationer utan dröjsmål behandlas och överförs till behöriga myndigheter för att utredas och komma under lagföring **och för att det ska vidtas skyddsåtgärder i enlighet med artikel 19 när så är nödvändigt**.

3. **Om** behöriga myndigheter **har rimliga skäl att misstänka att ett brott kan ha begåtts** ska **de utan onödigt dröjsmål, efter att ha tagit emot en anmälan eller på eget initiativ**, effektivt **utreda våldshandlingar** mot kvinnor eller våld i nära relationer. **De ska säkerställa att en officiell registrering görs och föra register över relevanta iakttagelser och bevis i enlighet med nationell rätt.**
4. **För att bistå vid frivillig bevissäkring, särskilt i fall av sexuellt våld, ska** behöriga myndigheter **utan onödigt dröjsmål** hänvisa brottsoffer till relevant personal inom hälso- och sjukvården eller till de stödtjänster enligt artiklarna 25, 26 och 27 som är specialiserade på att bistå med att säkra bevis **. Brottsoffer ska informeras om vikten av att samla in sådana bevis så snart som möjligt.**
5. **Medlemsstaterna ska säkerställa att** utredning eller lagföring av **våldtäkter** inte är beroende av **att brottsoffret eller brottsoffrets företrädare anmäler gärningen, eller av en** anmälan från brottsoffret eller brottsoffrets företrädare, och **att** det straffrättsliga förfarandet **inte avbryts enbart på grund av att anmälan har dragits tillbaka** **.**

Artikel 16

Individuell bedömning för att fastställa brottsoffers skyddsbehov

1. ***Utöver de krav i fråga om en*** individuell bedömning som ***anges i*** artikel 22 i direktiv 2012/29/EU ska medlemsstaterna **■** säkerställa att ***även de krav som anges i ■*** den här artikeln ***uppfylls åtminstone när det gäller brottsoffer som utsatts för sexuellt våld och våld i nära relationer.***
2. ***Så tidigt som möjligt, till exempel i samband med den första kontakten med*** behöriga myndigheter, ***eller så snart som möjligt efter den första kontakten med dem, ska brottsoffrets särskilda skyddsbehov fastställas genom en individuell bedömning, när så är lämpligt i samarbete med alla relevanta behöriga myndigheter.***

3. Den individuella bedömning som avses i punkt 2 ska fokusera på den risk som gärningsmannen eller den misstänkte utgör. ***Denna risk kan omfatta något av följande:***
- a) Risken för upprepat våld.
 - b) Risken för kroppsskada ***eller psykisk skada.***
 - c) ***Eventuell*** användning av ***och tillgång till*** vapen.
 - d) Omständigheten att gärningsmannen eller den misstänkte bor tillsammans med brottsoffret.
 - e) Omständigheten att gärningsmannen eller den misstänkte är narkotika- eller alkoholmissbrukare.
 - f) Övergrepp mot barn.
 - g) Psykisk ohälsa.
 - h) Stalkningsbeteende.

4. **Den individuella** bedömning som avses i punkt 2 ska ta hänsyn till brottsoffrets individuella omständigheter – bland annat om **brottsoffret utsätts för diskriminering** på grund av en kombination av kön och **en eller flera andra diskrimineringsgrunder enligt vad som avses i artikel 21 i stadgan (intersektionell diskriminering)**, och därför löper en ökad risk att utsättas för våld – samt brottsoffrets egen redogörelse och bedömning av situationen. Den ska genomföras med brottsoffrets bästa för ögonen, och särskild vikt ska läggas vid behovet av att undvika sekundär eller upprepad viktisering.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att **behöriga myndigheter vidtar adekvata** skyddsåtgärder, **med vederbörlig hänsyn till** den individuella bedömning som avses i punkt 2. **Sådana åtgärder får vara**
- a) åtgärder **enligt** artiklarna 23 och 24 i direktiv 2012/29/EU,
 - b) akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud eller skyddsorder enligt artikel **19** i det här direktivet,
 - c) andra åtgärder än de som avses i leden a och b i denna punkt för att påverka gärningsmannens eller den misstänktes beteende, särskilt enligt artikel **37** i det här direktivet.

6. Den individuella bedömning som avses i punkt 2 ska ***när så är lämpligt*** genomföras i samarbete med ***andra*** behöriga myndigheter som är relevanta i varje skede av förfarandet och med relevanta stödtjänster, såsom center för brottsofferskydd, ***specialiserade tjänster, socialtjänst, personal inom hälso- och sjukvården, skyddade boenden*** , ***specialiserade stödtjänster och andra berörda parter***.
7. Behöriga myndigheter ska regelbundet ***ompröva*** den individuella bedömning som avses i punkt 2 ***och när så är lämpligt vidta nya, eller uppdatera pågående, skyddsåtgärder i enlighet med punkt 5*** för att säkerställa att ***dessa beaktar brottsoffrets nuvarande situation***.
8. Närstående ska förutsättas ha särskilda skyddsbehov utan att behöva genomgå ***en individuell*** bedömning ***som avses i punkt 2, såvida det inte finns indikationer på att de saknar särskilda skyddsbehov***.

Artikel 17

Individuell bedömning av brottsoffers stödbehov

1. Medlemsstaterna ska, med beaktande av den individuella bedömning som avses i artikel 16, säkerställa att behöriga myndigheter bedömer brottsoffrets ■ individuella *stödbehov enligt vad* som föreskrivs i kapitel 4. *Behöriga myndigheter ska bedöma närståendes individuella stödbehov enligt vad som föreskrivs i kapitel 4, såvida det inte finns indikationer på att de saknar särskilda stödbehov.*
2. Artikel 16.4, 16.6 och 16.7 ska tillämpas på den individuella bedömningen av *brottsoffers* stödbehov enligt punkt 1 i den här artikeln.

Artikel 18

Hänvisning till stödtjänster

1. Om det i de bedömningar som avses i artiklarna **16** och **17 fastställs** att särskilda stöd- eller skyddsbehov föreligger, eller om brottsoffret begär stöd, ska medlemsstaterna säkerställa att stödtjänster, **såsom specialiserade stödtjänster, i samarbete med behöriga myndigheter** kontaktar brottsoffret för att erbjuda stöd, **med vederbörlig hänsyn till brottsoffrets säkerhet. Medlemsstaterna får göra en sådan kontakt avhängig av brottsoffrets samtycke.**
2. **Brottsoffrets begäran** om skydd och stöd ska besvaras av behöriga myndigheter utan onödigt dröjsmål och på ett samordnat sätt.
3. **Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter** vid behov **kan** hänvisa barn som är brottsoffer ■ till stödtjänster, **om nödvändigt** utan föregående samtycke från den person som har föräldraansvar.

4. Om det är nödvändigt för att säkerställa att brottsoffret får lämpligt stöd och skydd ska medlemsstaterna säkerställa att *behöriga myndigheter överför* relevanta personuppgifter rörande brottsoffret och *brottsoffrets* situation till relevanta stödtjänster. Dessa uppgifter ska överföras på ett konfidentiellt sätt.
Medlemsstaterna får göra överföringen av sådana uppgifter avhängig av brottsoffrets samtycke.
5. Stödtjänster ska lagra personuppgifter under så lång tid som är nödvändigt för att tillhandahålla stödet och under alla omständigheter i högst *fem år* efter den sista kontakten mellan stödtjänsterna och brottsoffret.

Artikel 19

Akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud och skyddsorder

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter i situationer av överhängande fara för brottsoffrets eller de närståendes hälsa och säkerhet **ges befogenhet att utan onödigt dröjsmål utfärda beslut mot** en gärningsman eller en person som misstänks för en våldshandling som omfattas av detta direktiv, **genom vilka gärningsmannen eller den misstänkte föreläggs** att under tillräckligt lång tid lämna brottsoffrets eller de närståendes bostad samt förbjuds att gå in i **eller komma inom ett fastställt avstånd från denna bostad**, att besöka brottsoffrets arbetsplats eller att på något sätt kontakta brottsoffret eller de närstående.

Förelägganden som avses i första stycket i denna punkt ska ha omedelbar verkan och inte vara beroende av om brottsoffret gjort en brottsanmälan **eller om en individuell bedömning inletts enligt artikel 16**.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter **ges befogenhet att** utfärda kontaktförbud eller skyddsorder för att **så länge det är nödvändigt** erbjuda brottsoffer ■ skydd mot alla våldshandlingar som omfattas av detta direktiv ■ .

3. ***Om brottsoffret är vuxen får medlemsstaterna, i enlighet med sin nationella rätt, kräva att de akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud och skyddsorder som föreskrivs i punkterna 1 och 2 utfärdas på brottsoffrets begäran.***
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter, ***när det är av relevans för brottsoffrets säkerhet***, informerar brottsoffret om att det är möjligt att ansöka om akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud eller skyddsorder och även möjligt att ansöka om gränsöverskridande erkännande av skyddsorder enligt direktiv 2011/99/EU¹⁷ eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 606/2013¹⁸.
5. Överträdelser av akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud eller skyddsorder ska vara föremål för effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga eller icke-straffrättsliga påföljder. ***Medlemsstaterna ska säkerställa att en omprövning av den individuella bedömning som avses i artikel 16 vid behov övervägs i enlighet med punkt 7 i den artikeln när en sådan överträdelse inträffar.***

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/99/EU av den 13 december 2011 om den europeiska skyddsordern (EUT L 338, 21.12.2011, s. 2).

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 606/2013 av den 12 juni 2013 om ömsesidigt erkännande av skyddsåtgärder i civilrättsliga frågor (EUT L 181, 29.6.2013, s. 4).

6. *Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer ges möjlighet att utan onödigt dröjsmål bli underrättade vid en överträdelse av en akut förbudsåtgärd, ett kontaktförbud eller en skyddsorder som kan påverka deras säkerhet.*
7. Denna artikel ålägger inte medlemsstaterna någon skyldighet att ändra sina nationella system när det gäller huruvida akuta förbudsåtgärder och skyddsorder faller inom ramen för straffrätten, privaträtten eller förvaltningsrätten.

Artikel 20

Skydd av brottsoffrets privatliv

■ Medlemsstaterna ska i samband med *straffrättsliga förfaranden* säkerställa att ■ bevisning som rör brottsoffrets tidigare sexuella beteende eller andra aspekter av brottsoffrets privatliv *är tillåten endast när det är relevant och nödvändigt.*

Artikel 21

Riktlinjer för brottsbekämpande myndigheter och *åklagarmyndigheter*

Medlemsstaterna *får i fråga om fall som rör våld mot kvinnor eller våld i nära relationer* utfärda riktlinjer för behöriga myndigheter som deltar i straffrättsliga förfaranden, inbegripet riktlinjer för åklagare ■ . Riktlinjerna ska *vara könsmedvetna och rådgivande och får ge* vägledning om

- a) hur ■ det ska säkerställas att alla former av ■ våld *mot kvinnor och våld i nära relationer identifieras korrekt,*
- b) *hur relevanta bevis, inklusive onlinebevis, ska samlas in och bevaras,*
- c) hur de individuella bedömningarna enligt artiklarna 16 och 17, *inklusive processen för deras omprövning,* ska genomföras,
- d) *hur fall som kan kräva utfärdande eller genomförande av akuta förbudsåtgärder, kontaktförbud eller skyddsorder ska hanteras,*
- e) hur brottsoffer ska bemötas på ett trauma-, genus-, *funktionsnedsättnings-* och barnmedvetet sätt *och hur barnets rätt att höras och barnets bästa ska säkerställas,*

- f) hur det ska säkerställas att **brottsoffer behandlas på ett respektfullt sätt och att** förfarandena genomförs på ett sätt som förhindrar sekundär eller upprepad viktimering,
- g) hur de ytterligare skyddsbehoven och **alla relevanta** stödbehov hos brottsoffer som **utsätts för intersektionell diskriminering, enligt vad som föreskrivs i artikel 33.1**, ska tillgodoses,
- h) hur könsstereotyper ska **identifieras och** undvikas,
- i) **hur medvetenheten om alla grupper av brottsoffer i samband med våld i nära relationer ska ökas,**
- j) hur brottsoffer ska hänvisas till **specialiserade** stödtjänster, **inklusive medicinska tjänster**, för att säkerställa att brottsoffren behandlas på lämpligt sätt och att fall av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer hanteras på lämpligt sätt **utan onödigt dröjsmål, och**
- k) **hur skyddet av brottsoffers integritet och konfidentiella uppgifter ska säkerställas.**

För att säkerställa att riktlinjerna enligt första stycket uppdateras på lämpligt sätt ska de vid behov ses över, med beaktande av hur de tillämpas i praktiken.

Artikel 22

Rollen för nationella organ, *inklusive* jämställdhetsorgan

1. Medlemsstaterna ska utse ett eller flera organ och vidta de åtgärder som är nödvändiga för att organet eller organen ska kunna utföra följande uppgifter:

- a) Offentliggöra rapporter om och lämna rekommendationer i frågor som rör våld *mot kvinnor och våld i nära relationer, bland annat genom att samla in befintlig god praxis.*
- b) Utbyta tillgänglig information med *relevanta* organ på europeisk nivå, till exempel Europeiska jämställdhetsinstitutet.

Vid tillämpningen av första stycket får medlemsstaterna samråda med organisationer i det civila samhället.

2. *De organ som avses i punkt 1 i denna artikel* kan vara en del av de jämställdhetsorgan som inrättas enligt direktiven 2004/113/EG, 2006/54/EG och 2010/41/EU.

Artikel 23

Åtgärder för att avlägsna visst onlinematerial

1. ***Utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EU) 2022/2065 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att [] material som är allmänt tillgängligt online enligt vad som avses i artikel 5.1 a och b [] samt artiklarna 7 och 8 i detta direktiv skyndsamt avlägsnas eller att det görs oåtkomligt.***

De åtgärder som avses i första stycket i denna punkt ska innefatta en möjlighet för [] behöriga [] myndigheter att [] utfärda bindande rättsliga förelägganden [] att avlägsna sådant material eller göra det oåtkomligt. ***Medlemsstaterna ska säkerställa att sådana förelägganden åtminstone uppfyller de villkor som anges i artikel 9.2 i förordning (EU) 2022/2065.***
2. ***Förelägganden som avses i punkt 1 andra stycket ska riktas till värdtjänstleverantörer. Om avlägsnande inte är möjligt får de behöriga myndigheterna även rikta förelägganden att göra det berörda materialet oåtkomligt till andra relevanta leverantörer av förmedlingstjänster än värdtjänstleverantörer vilka har teknisk och operativ kapacitet att vidta åtgärder i fråga om det berörda materialet.***

[]

3. Medlemsstaterna ska ■ säkerställa att förelägganden *som avses i punkt 1 andra stycket i denna artikel* upphävs och *att dessa föreläggandens adressater* informeras om detta i de fall då straffrättsliga förfaranden gällande *ett* brott som avses i artikel *5.1 a eller b*, artikel *7* eller artikel *8* avslutas utan att det fastställts att ett ■ brott har begåtts.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de förelägganden och andra åtgärder som avses i *punkt 1* ■ utfärdas och vidtas genom transparenta förfaranden och är föremål för tillräckliga skyddsåtgärder, i synnerhet för att säkerställa att sådana förelägganden och andra åtgärder är begränsade till vad som är nödvändigt och proportionellt och att vederbörlig hänsyn tas till alla *relevanta* berörda parter rättigheter och intressen, *inklusive deras grundläggande rättigheter i enlighet med stadgan*.

Medlemsstaterna ska säkerställa att värdtjänstleverantörer, andra relevanta leverantörer av förmedlingstjänster och innehållsleverantörer som berörs av ett föreläggande som avses i punkt 1 andra stycket har rätt till ett effektivt rättsmedel. En sådan rätt ska innebära rätten att överklaga ett sådant föreläggande till domstol i den medlemsstat vars behöriga myndighet utfärdade föreläggandet.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att *de relevanta innehållsleverantörer som berörs av ett föreläggande som avses i punkt 1 första stycket* informeras – *när så är lämpligt av värdtjänstleverantörerna eller av andra relevanta* berörda leverantörer av förmedlingstjänster – om skälen till att materialet har avlägsnats eller gjorts oåtkomligt i enlighet med de förelägganden eller andra åtgärder som avses i **punkt 1** och *om möjligheten* till rättslig prövning.
6. Medlemsstaterna ska säkerställa att det faktum att materialet avlägsnas eller görs oåtkomligt enligt de förelägganden eller andra åtgärder som avses i **punkt 1** inte hindrar behöriga myndigheter från att, *utan onödigt dröjsmål*, inhämta eller säkra den bevisning som krävs för att utreda och väcka åtal för *ett* brott som avses i artikel **5.1 a eller b**, **artikel 7** eller artikel **8**.

Artikel 24

Skadestånd från gärningsmän

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer har rätt att, *i enlighet med nationell rätt*, begära fullt skadestånd från gärningsmän för skador som är en följd av *brott i form av* våld mot kvinnor eller våld i nära relationer.
2. Medlemsstaterna ska *när så är lämpligt* säkerställa att brottsoffer kan få ett beslut om skadestånd i samband med det straffrättsliga förfarandet.

█

KAPITEL 4
STÖD TILL BROTTSOFFER

Artikel 25

Specialiserat stöd till brottsoffer

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att de specialiserade stödtjänster som avses i *artiklarna 8.3 och 9.3* i direktiv 2012/29/EU är tillgängliga för *brottsoffer, oavsett om de har gjort en formell anmälan eller inte.*

Om specialiserade stödtjänster som avses i första stycket inte tillhandahålls som en integrerad del av allmänna stödtjänster för brottsoffer ska allmänna och specialiserade stödtjänster samordnas.

De specialiserade stödtjänster som avses i första stycket ska erbjuda

- a) **■** information *och stöd* i alla relevanta **■** praktiska frågor som uppstår till följd av brottet, däribland tillgång till boende, utbildning, *barnomsorg, ekonomiskt stöd* och hjälp att fortsätta att arbeta eller att hitta ett arbete,
- b) *information om tillgång till juridisk rådgivning, däribland möjlighet till rättshjälp, när sådan finns,*

- c) *information om och, när så är lämpligt, remittering till tjänster som tillhandahåller medicinska och rättsmedicinska undersökningar, vilket kan inbegripa omfattande hälso- och sjukvårdstjänster, samt information om och, när så är lämpligt, remittering till psykologisk rådgivning, däribland traumastöd,*
- d) *stöd till brottsoffer som utsatts för nätbrott enligt vad som avses i artiklarna 5–8, bland annat i fråga om hur nätbrottet ska dokumenteras och information om rättsmedel för att avlägsna onlineinnehåll som har anknytning till brottet,*
- e) *information om och, när så är lämpligt, remittering till stödtjänster för kvinnor, kriscentrum för personer som utsatts för våldtäkt, skyddade boenden och mottagningscentrum för personer som utsatts för sexuellt våld, och*
- f) *information om och, när så är lämpligt, remittering till specialiserade stödtjänster för brottsoffer som löper ökad risk för våld, vilket kan inbegripa tjänster för rehabilitering och socioekonomisk integrering efter sexuellt utnyttjande.*

2. De specialiserade stödtjänster som avses i punkt 1 ska tillhandahållas personligen, ***anpassas till brottsoffrens behov*** och vara lättillgängliga ***och lättåtkomliga***, inbegripet online eller med hjälp av andra lämpliga metoder, såsom ***IKT***.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser för att tillhandahålla de ***specialiserade*** stödtjänster som avses i punkt 1.

Om specialiserade stödtjänster som avses i punkt 1 tillhandahålls av icke-statliga organisationer ***ska medlemsstaterna ge dem tillräckliga medel, med beaktande av den andel av de specialiserade stödtjänsterna som redan tillhandahålls av offentliga myndigheter.***

4. Medlemsstaterna ska tillhandahålla det skydd och de specialiserade stödtjänster som krävs för att på ett heltäckande sätt tillgodose brottsoffrens olika behov **genom att tillhandahålla dessa tjänster, även de som tillhandahålls av icke-statliga organisationer**, på en och samma plats, **genom att samordna tjänsterna** via en **kontaktpunkt** eller **genom att underlätta tillgången till tjänsterna** via en gemensam kontaktpunkt på nätet.

De tjänster som avses i första stycket ska åtminstone omfatta primärvård **och remittering till ytterligare sjukvård, enligt vad som föreskrivs i det nationella hälso- och sjukvårdssystemet, samt socialtjänst, psykosocialt stöd, juridiska tjänster och polisiära tjänster, eller information om och hänvisning till sådana tjänster.**

5. Medlemsstaterna ska **säkerställa att det utfärdas** riktlinjer och protokoll för personal inom hälso- och sjukvården samt socialtjänsten om hur de kan fastställa och erbjuda lämpligt stöd till **brottsoffer**, bland annat om hur de ska hänvisa brottsoffer till relevanta stödtjänster **och undvika sekundär viktimisering**.

De riktlinjer och protokoll som avses i första stycket ska ■ ange hur de särskilda behoven hos brottsoffer som löper ökad risk att drabbas av sådant våld till följd av att de diskrimineras på grund av en kombination av kön och **en eller flera** andra diskrimineringsgrunder ska tillgodoses.

De riktlinjer och protokoll som avses i första stycket ska utarbetas på ett genus-, trauma- och barnmedvetet sätt i samarbete med leverantörer av specialiserade stödtjänster och ska ses över och om lämpligt uppdateras för att spegla förändringar i rätt och praxis.

6. *Medlemsstaterna ska säkerställa att det utfärdas riktlinjer och protokoll för hälso- och sjukvårdstjänster som tillhandahåller primärvård om hur de kan fastställa och erbjuda lämpligt stöd till brottsoffer.*

De riktlinjer och protokoll som avses i första stycket ska omfatta säkrande och dokumentation av bevis och vidarebefordran av bevis till behöriga rättsmedicinska centrum i enlighet med nationell rätt.

7. Medlemsstaterna ska *sträva efter att* säkerställa att specialiserade stödtjänster som avses i punkt 1 fortsätter att vara fullt tillgängliga för *brottsoffer* i kristider, såsom folkhälsokriser eller andra undantagstillstånd.
8. Medlemsstaterna ska säkerställa att specialiserade stödtjänster som avses i punkt 1 är tillgängliga för brottsoffer före, under och en lämplig tid efter straffrättsliga förfaranden.

Artikel 26

Specialiserat stöd till brottsoffer som utsatts för sexuellt våld

1. Medlemsstaterna ska tillhandahålla lämpligt utrustade och lättillgängliga kriscentrum för personer som utsatts för våldtäkt eller mottagningscentrum för brottsoffer som utsatts för sexuellt våld, ***vilka får ingå i det nationella hälso- och sjukvårdssystemet***, för att säkerställa att dessa personer erbjuds effektivt stöd ***och för att säkerställa den kliniska hanteringen av våldtäkt***, inbegripet hjälp med att säkra och dokumentera bevisning.

*De centrum som avses i första stycket ska tillhandahålla **traumamedvetet stöd och, vid behov, hänvisning till specialiserat traumastöd och** specialiserad rådgivning **för brottsoffer** efter det att brottet har begåtts.*

Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer som utsatts för sexuellt våld har tillgång till medicinska och rättsmedicinska undersökningar. Sådana undersökningar får tillhandahållas vid de centrum som avses i denna punkt eller genom hänvisning till specialiserade centrum eller enheter.

Medlemsstaterna ska säkerställa samordning mellan mottagningscentrumen och de behöriga medicinska och rättsmedicinska centrumen.

Om brottsoffret är ett barn ska de tjänster som avses i denna punkt tillhandahållas på ett sätt som är anpassat till barn.

2. ***Medlemsstaterna ska ge brottsoffer som utsatts för sexuellt våld snabb tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster, inbegripet tjänster avseende sexuell och reproduktiv hälsa, i enlighet med nationell rätt.***
3. De tjänster som avses i punkterna 1 ***och 2 i denna artikel*** ska vara kostnadsfria, ***utan att det påverkar de tjänster som tillhandahålls inom ramen för det nationella hälso- och sjukvårdssystemet***, och tillgängliga sju dagar i veckan. De får ingå bland de tjänster som avses i artikel 25.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de tjänster som avses i punkterna 1 ***och 2*** har tillräcklig geografisk spridning och kapacitet inom medlemsstaten.
5. Artikel 25.3 och 25.7 ska tillämpas på tillhandahållandet av stöd enligt den här artikeln till brottsoffer som utsatts för sexuellt våld.

Artikel 27

Specialiserat stöd till brottsoffer som utsatts för kvinnlig könsstympning

1. Medlemsstaterna ska säkerställa effektivt, åldersanpassat **och lättillgängligt** stöd till brottsoffer som utsatts för kvinnlig könsstympning, bland annat genom att tillhandahålla gynekologisk, sexologisk och psykologisk vård samt traumavård, och rådgivning anpassad till dessa brottsoffers särskilda behov efter det att brottet har begåtts och så länge som det är nödvändigt därefter. Detta stöd ska omfatta tillhandahållande av information om kliniker på offentliga sjukhus som utför rekonstruktiv **köns- och** klitoriskirurgi.

Det stöd som avses i första stycket får tillhandahållas av de mottagningscentrum som avses i artikel 26 eller på en särskild vårdinrättning.

2. Artiklarna 25.3, 25.7 och 26.3 ska **tillämpas** på tillhandahållandet av stöd enligt den här artikeln till brottsoffer som utsatts för kvinnlig könsstympning.

Artikel 28

Specialiserat stöd till brottsoffer som utsatts för sexuella trakasserier i arbetslivet

Medlemsstaterna ska säkerställa att rådgivning är tillgänglig för brottsoffer och arbetsgivare i fall av sexuella trakasserier i arbetslivet **som utgör ett brott enligt nationell rätt**. Tjänsterna ska omfatta **information** om hur sådana fall lämpligen hanteras, **inbegripet om tillgängliga rättsmedel** för att avlägsna gärningsmannen från arbetsplatsen.

Artikel 29

Stödlinjer för brottsoffer

1. Medlemsstaterna ska **säkerställa att** nationella stödlinjer som är kostnadsfria och bemannade dygnet runt alla dagar i veckan **är tillgängliga** för att ge **information och** råd till brottsoffer.

De stödlinjer som avses i första stycket får drivas av specialiserade stödtjänster i enlighet med nationell praxis.

Den information och rådgivning som avses i första stycket ska ges ***på konfidentiell basis*** eller med vederbörlig hänsyn till ***brottsoffrets*** anonymitet.

Medlemsstaterna ***uppmuntras att*** även ***tillhandahålla*** stödlinjer som avses i första stycket med hjälp av annan ***säker och tillgänglig*** IKT, inbegripet genom onlineapplikationer.

2. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att de tjänster som avses i punkt 1 i denna artikel är tillgängliga för slutanvändare med funktionsnedsättning, bland annat genom att tillhandahålla stöd på ett lättfattligt språk. Dessa tjänster ska vara tillgängliga i linje med tillgänglighetskraven för elektroniska kommunikationstjänster i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882¹⁹.
3. ***Medlemsstaterna ska sträva efter att säkerställa att de tjänster som avses i punkt 1 tillhandahålls på ett språk som brottsoffer kan förstå, bland annat via telefontolkning.***
4. Artikel 25.3 och 25.7 ska tillämpas på tillhandahållandet av stömlinjer och stöd med hjälp av IKT enligt den här artikeln.
5. Medlemsstaterna ***uppmuntras att*** säkerställa att de tjänster som avses i punkt 1 för brottsoffer som utsatts för våld mot kvinnor kan nå genom det harmoniserade EU-numret ”116 016” ***utöver eventuella befintliga nationella*** nummer.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70).

6. **Medlemsstaterna ska säkerställa att slutanvändare är tillräckligt informerade om förekomsten av och nummer till stödlinjer, bland annat via regelbundna informationskampanjer.**

Artikel 30

Skyddade boenden och andra tillfälliga boenden

1. De skyddade boenden och andra lämpliga tillfälliga boenden som föreskrivs i artikel 9.3 a i direktiv 2012/29/EU (*skyddade boenden och andra lämpliga tillfälliga boenden*) ska **särskilt** tillgodose behoven hos brottsoffer som utsätts för våld i nära relationer och sexuellt våld, **inbegripet behoven hos brottsoffer som löper en ökad risk att utsättas för våld**. De ska underlätta **brottsoffrens** återhämtning genom att erbjuda **säkra, lättillgängliga**, adekvata och lämpliga boendeförhållanden med målet att de ska kunna återgå till ett självständigt liv **och genom att tillhandahålla information om stödtjänster och hänvisning, inbegripet till ytterligare sjukvård**.
2. Skyddade boenden och andra lämpliga tillfälliga boenden ska **tillhandahållas i tillräckligt antal och vara lättillgängliga och** utrustade för att tillgodose kvinnors särskilda behov, **bland annat genom att tillhandahålla skyddade boenden enbart för kvinnor med utrymme för barn, och säkerställa barns rättigheter och behov**, inbegripet barn som är brottsoffer.

3. Skyddade boenden och andra lämpliga tillfälliga boenden ska vara tillgängliga för brottsoffer **och närstående under 18 år**, oavsett nationalitet, medborgarskap, hemvist eller uppehållsstatus.
4. Artikel 25.3 och 25.7 ska tillämpas på skyddade boenden och andra lämpliga tillfälliga boenden.

Artikel 31

Stöd till barn som är brottsoffer

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att ett barn får specifikt lämpligt stöd så snart behöriga myndigheter har rimliga skäl att anta att **barnet** kan ha utsatts för, **eller kan** ha bevittnat, våld mot kvinnor eller våld i nära relationer.

Stödet till barn ska vara specialiserat, **anpassat till barnets ålder, utvecklingsbehov och individuella situation** och ta hänsyn till barnets bästa.

2. Barn som är brottsoffer ska få åldersanpassad sjukvård och emotionellt, psykosocialt, psykologiskt och utbildningsmässigt stöd ***som är särskilt anpassat till barnets utvecklingsbehov och individuella situation***, samt annat lämpligt stöd som är särskilt anpassat till situationer där det har förekommit våld i nära relationer.
3. Om det är nödvändigt att tillhandahålla tillfälligt boende ska barn, ***efter det att de att fått sina åsikter i frågan hörda, med beaktande av deras ålder och mognad***, i första hand placeras tillsammans med andra familjemedlemmar, i synnerhet med en icke våldsam förälder eller person med föräldraansvar, i ett permanent eller tillfälligt boende där det finns tillgång till stödtjänster.

Principen om barnets bästa ska vara avgörande vid bedömningen av frågor som rör tillfälligt boende.

Artikel 32

Barns säkerhet

- 1. Medlemsstaterna ska säkerställa att de relevanta behöriga myndigheterna har tillgång till information om våld mot kvinnor eller våld i nära relationer som involverar barn, i den mån det är nödvändigt för att denna information ska kunna beaktas vid bedömningen av barnets bästa inom ramen för civilrättsliga förfaranden som rör sådana barn.*
2. Medlemsstaterna ska inrätta och upprätthålla säkra platser som möjliggör kontakt under säkra förhållanden mellan ett barn och en person med föräldraansvar som har utövat, eller misstänks för, våld mot kvinnor eller våld i nära relationer, i den mån **personen med föräldraansvar** har umgängesrätt. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsyn, enligt vad som är lämpligt, utövas av utbildad personal med hänsyn till barnets bästa.

Artikel 33

Riktat stöd till brottsoffer med **intersektionella** behov och riskutsatta grupper

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att specifikt stöd ges till brottsoffer **som utsätts för intersektionell diskriminering vilka löper ökad risk att utsättas för våld mot kvinnor eller våld i nära relationer.**
2. De stödtjänster som avses i artiklarna 25–30 ska ha tillräcklig kapacitet att ta emot brottsoffer med funktionsnedsättning med hänsyn till deras särskilda behov, till exempel av personlig assistans.

3. Stödtjänster ska vara tillgängliga för tredjelandsmedborgare som är brottsoffer, *i enlighet med principen om icke-diskriminering i artikel 1 i direktiv 2012/29/EU.*

Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer som så begär kan hållas avskilda från personer av annat kön i förvar för tredjelandsmedborgare som omfattas av återvändandeförfaranden eller inkvarteras separat på förläggningar för personer som ansöker om internationellt skydd.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att personer kan anmäla fall av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer på *institutioner*, förläggningar och i förvar till relevant personal och att det finns *förfaranden* för att *säkerställa att denna personal eller de behöriga myndigheterna* hanterar sådana anmälningar på lämpligt sätt och utan dröjsmål i enlighet med kraven i artiklarna 16, 17 och 18.

KAPITEL 5
FÖREBYGGANDE ARBETE *OCH TIDIG INTERVENTION*

Artikel 34

Förebyggande åtgärder

1. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att förhindra våld mot kvinnor och våld i nära relationer *genom att anta en omfattande flernivåstrategi*.
2. Förebyggande åtgärder ska bland annat omfatta *genomförande av eller stöd till riktade informationskampanjer eller informationsprogram som riktar sig till personer från tidig ålder*.

De kampanjer eller program som avses i första stycket får omfatta forsknings- och utbildningsprogram för att öka allmänhetens medvetenhet om och kunskap om de olika yttringarna av och grundorsakerna till alla former av våld mot kvinnor och våld i nära relationer, behovet av förebyggande arbete och, i lämpliga fall, konsekvenserna av sådant våld, särskilt för barn.

I relevanta fall får de program som avses i första stycket utformas i samarbete med relevanta organisationer i det civila samhället, specialiserade tjänster, arbetsmarknadens parter, berörda samhällsgrupper och andra intressenter.

3. Medlemsstaterna ska göra information om förebyggande åtgärder, brottsoffers rättigheter, tillgång till rättslig prövning och advokat samt skydds- och stödåtgärder, **inbegripet sjukvård**, tillgänglig **och lättåtkomlig** för allmänheten, **med beaktande av de mest talade språken på respektive territorium**.
4. Riktade åtgärder ska **inriktas på** grupper med **förhöjd** risk, **såsom de som avses i artikel 33.1**.
Information för barn ska formuleras på ett barnvänligt sätt eller anpassas så att den blir barnvänlig. Informationen ■ ska **presenteras i format som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning**.
5. Förebyggande åtgärder ska i synnerhet syfta till att ifrågasätta skadliga könsstereotyper, främja jämställdhet, **ömsesidig respekt och rätten till personlig integritet** och uppmuntra alla, **särskilt** män och pojkar, att fungera som positiva förebilder för att främja beteendeförändringar i hela samhället i linje med målen i detta direktiv.
6. **Förebyggande åtgärder ska syfta till att rikta in sig på och minska efterfrågan på brottsoffer som utsatts för sexuellt utnyttjande.**

7. Förebyggande åtgärder ska bidra till **eller** öka medvetenheten om den skadliga sedvänjan med kvinnlig könsstympning **och tvångsäktenskap, med beaktande av antalet personer som riskerar att drabbas eller som drabbas av dessa sedvänjor i respektive medlemsstat.**
8. Förebyggande åtgärder ska specifikt inriktas på **de nätbrott som avses i artiklarna 5–8.** Medlemsstaterna ska i synnerhet säkerställa att **sådana** förebyggande åtgärder inbegriper utvecklingen av digital kompetens, till exempel ett kritiskt förhållningssätt till den digitala världen **och kritiskt tänkande**, så att användare kan upptäcka och hantera fall av nätvåld, söka hjälp och förhindra att sådant våld utövas.
- Medlemsstaterna ska främja multidisciplinärt samarbete och samarbete mellan olika intressenter, till exempel mellan **relevanta** leverantörer av förmedlingstjänster och behöriga myndigheter, för att ta fram och genomföra åtgärder för att hantera de **nätbrott som avses i artiklarna 5–8.**
9. **Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 26 i direktiv 2006/54/EG ska** medlemsstaterna **vidta adekvata och lämpliga åtgärder för att** sexuella trakasserier i arbetslivet ska tas upp i relevant nationell politik, **när detta utgör ett brott enligt nationell rätt.** Sådan nationell politik **får** identifiera och fastställa de riktade åtgärder som avses i punkt 2 i den här artikeln för de sektorer där arbetstagarna är mest utsatta.

Artikel 35

Särskilda åtgärder för att förebygga våldtäkt och främja samtyckets centrala roll i sexuella relationer

- Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att främja förändringar i beteendemönster som har sin grund i de historiskt ojämlika maktförhållandena mellan kvinnor och män eller grundade på stereotypa roller för kvinnor och män, särskilt i samband med sexuella relationer, sex och samtycke.*

De åtgärder som avses i första stycket ska grundas på principerna om jämställdhet och icke-diskriminering samt på grundläggande rättigheter och ska särskilt behandla den centrala rollen för samtycke i sexuella relationer, vilket ska ges frivilligt på grundval av en persons fria vilja.

De åtgärder som avses i första stycket ska omfatta informationskampanjer eller informationsprogram, tillhandahållande och spridning av utbildningsmaterial om samtycke och bred spridning av information om förebyggande av våldtäkt.

De åtgärder som avses i första stycket ska främjas eller genomföras regelbundet, inbegripet, när så är lämpligt, i samarbete med organisationer i det civila samhället och icke-statliga organisationer, särskilt kvinnoorganisationer.

2. *De informationskampanjer eller informationsprogram som avses i punkt 1 tredje stycket ska särskilt syfta till att öka kunskapen om att sex utan samtycke betraktas som ett brott.*
3. *Det utbildningsmaterial om samtycke som avses i punkt 1 tredje stycket ska främja förståelsen av att samtycke ska ges frivilligt på grundval av en persons fria vilja, ömsesidig respekt och rätten till sexuell integritet och kroppsligt självbestämmande. Sådant material ska anpassas efter utvecklingen av förmågan hos de personer till vilka materialet riktas.*
4. *Den information som avses i denna artikel ska ges bred spridning i syfte att informera allmänheten om befintliga åtgärder för förebyggande av våldtäkt, inbegripet tillgången till de interventionsprogram som avses i artikel 37.*

Artikel 36

Utbildning och information för yrkespersoner

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att **tjänstemän** som i sitt arbete sannolikt kommer att komma i kontakt med brottsoffer, såsom **polis och domstolspersonal**, får både allmän och specialiserad utbildning och riktad information av en omfattning som lämpar sig för deras kontakt med brottsoffer, så att de kan upptäcka, förhindra och hantera fall av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer och behandla brottsoffer på ett trauma-, genus- och barnmedvetet sätt.
2. **Medlemsstaterna ska främja eller erbjuda utbildning för personal inom hälso- och sjukvården, socialtjänst och utbildningsväsendet som sannolikt kommer att komma i kontakt med brottsoffer, så att de kan upptäcka, förhindra och hantera fall av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer och hänvisa brottsoffer till specialiserade stödtjänster.**

3. *Utan att det påverkar rättsväsendets oberoende eller skillnader i rättsväsendets uppbyggnad inom unionen ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att domare och åklagare som arbetar med straffrättsliga förfaranden och utredningar erbjuds både allmän och specialiserad utbildning om målen för detta direktiv som är anpassad till dessa domares och åklagares funktioner. Sådan utbildning ska vara människorättsbaserad och sätta brottsoffren i centrum utifrån ett köns-, funktionsnedsättnings- och barnperspektiv.*
4. *Utan att det påverkar juristyrkets oberoende ska medlemsstaterna rekommendera att de som ansvarar för utbildning av jurister tillhandahåller både allmän och specialiserad utbildning för att öka juristernas medvetenhet om brottsoffrens behov och för att behandla brottsoffer på ett trauma-, genus- och barnmedvetet sätt.*

5. Relevant personal inom hälso- och sjukvården, såsom barnläkare, **gynekologer, obstetiker**, barnmorskor samt **hälso- och sjukvårdspersonal som tillhandahåller psykologiskt stöd**, ska få riktad utbildning för att på ett kulturmedvetet sätt kunna upptäcka och hantera de fysiska, psykiska och sexuella konsekvenserna av kvinnlig könsstympning.
6. Personer i arbetsledande ställning på arbetsplatser inom såväl offentlig som privat sektor ska få utbildning i hur sexuella trakasserier i arbetslivet kan upptäckas, förebyggas och hanteras, **när sådana trakasserier utgör ett brott enligt nationell rätt**. Dessa personer och arbetsgivare ska få information om effekterna av våld mot kvinnor och våld i nära relationer på arbetet och om risken för tredjepartsvåld.
7. De utbildningsinsatser som avses i punkterna 1, 2 och 5 ska omfatta utbildning i samordnat **multidisciplinärt** samarbete för att möjliggöra en heltäckande och lämplig hantering av ärenden som gäller våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

8. Utan att det påverkar mediernas frihet och mångfald ska medlemsstaterna uppmuntra och stödja utbildningsinsatser för medier som genomförs av organisationer för mediearbetare, mediernas självregleringsorgan och branschföreträdare eller andra relevanta oberoende organisationer för att bekämpa stereotypa föreställningar om kvinnor och män, sexistiska bilder av kvinnor och skuldbeläggning av brottsoffer i medierna, i syfte att minska risken för våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

Den utbildning som avses i första stycket får tillhandahållas av relevanta organisationer i det civila samhället, icke-statliga organisationer som arbetar med brottsoffer, arbetsmarknadens parter och andra intressenter.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att myndigheter som är behöriga att ta emot brottsoffrens anmälningar av brott har lämplig utbildning för att underlätta och hjälpa till i samband med anmälningar av sådana brott ***och för att förhindra sekundär viktimisering.***

10. De utbildningsinsatser som avses i punkterna 1–5 i denna artikel ska ***kompletteras med lämplig uppföljning***, inbegripet om de ***nätbrott som avses i artiklarna 5–8***, och utgå från vad som kännetecknar våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Sådana utbildningsinsatser ***får*** omfatta utbildning i hur särskilda behov av skydd och stöd kan upptäckas och tillgodoses för brottsoffer som löper ökad risk att utsättas för våld till följd av att de utsätts för intersektionell diskriminering.
11. Åtgärderna enligt punkterna 1–9 ska genomföras utan att det påverkar domstolsväsendets oberoende, hur reglerade yrken organiserar sig själva eller skillnader i rättsväsendets uppbyggnad inom unionen.

Artikel 37

Interventionsprogram

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att riktade ■ interventionsprogram inrättas för att förebygga och minimera risken att personer utövar våld mot kvinnor och våld i nära relationer eller att de återfaller.
2. *De interventionsprogram som avses i punkt 1 ska göras tillgängliga för personer som har utövat våld mot kvinnor eller våld i nära relationer och får göras tillgängliga för andra personer som bedöms löpa risk att begå sådana brott. Detta kan omfatta personer som anser sig ha ett behov av att delta, till exempel för att de fruktar att de skulle kunna utöva våld mot kvinnor eller våld i nära relationer ■ .*
3. *Medlemsstaterna ska säkerställa att personer som begått våldtäkt uppmuntras att delta i ett sådant interventionsprogram som avses i punkt 1.*

KAPITEL 6
SAMORDNING OCH SAMARBETE

Artikel 38

Samordning av politik och samordningsorgan

1. Medlemsstaterna ska anta och genomföra nationell, effektiv, heltäckande och samordnad politik som innefattar alla lämpliga åtgärder för att förebygga och bekämpa alla former av våld mot kvinnor och våld i nära relationer.
2. Medlemsstaterna ska utse eller inrätta ett **eller flera offentliga** organ som ska ansvara för att samordna, genomföra, övervaka och utvärdera politik och åtgärder för att förhindra och bekämpa alla former av våld som omfattas av detta direktiv.
3. Det **eller de organ som avses i punkt 2** ska samordna insamlingen av de data som avses i artikel 44 samt analysera och sprida resultaten av sådana insamlingar.
4. **Medlemsstaterna ska säkerställa att politiken samordnas på central nivå och, när så är lämpligt, på regional eller lokal nivå, i enlighet med befogenhetsfördelningen i den berörda medlemsstaten.**

Artikel 39

Nationella handlingsplaner för förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer

- 1. Senast den ... [fem år från dagen för detta direktivs ikraftträdande] ska medlemsstaterna, i förekommande fall i samråd med specialiserade stödtjänster, anta nationella handlingsplaner för förebyggande och bekämpning av könsrelaterat våld.*
- 2. De nationella handlingsplaner som avses i punkt 1 får innehålla prioriteringar och åtgärder för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i nära relationer, målen och mekanismer för övervakning i dem, de resurser som krävs för att uppnå sådana prioriteringar och åtgärder samt hur dessa resurser ska fördelas.*
- 3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de nationella handlingsplaner som avses i punkt 1 ses över och uppdateras för att säkerställa att de förblir relevanta.*

Artikel 40

Myndighetssamordning och myndighetssamverkan

1. Medlemsstaterna ska ■ inrätta lämpliga mekanismer, **med vederbörlig hänsyn till nationell rätt eller praxis**, för att säkerställa effektiv samordning och samverkan mellan relevanta myndigheter, byråer och organ, däribland **ombudsmän**, lokala och regionala myndigheter, brottsbekämpande organ ■, rättsvårdande myndigheter, **utan att det påverkar rättsväsendets oberoende**, stödtjänster, **särskilt specialiserade stödtjänster för kvinnor**, icke-statliga organisationer, socialtjänst, däribland myndigheter som ansvarar för stöd och skydd av barn, utbildningsinstitutioner och vårdgivare, arbetsmarknadens parter, utan att det påverkar deras självständighet, samt andra relevanta organisationer och enheter, **när det gäller att skydda brottsoffer från våld mot kvinnor och våld i nära relationer och att stödja dem**.
2. Sådana mekanismer **för samordning och samverkan** som avses i punkt 1 i den här artikeln ska i synnerhet, **i den mån det är relevant**, omfatta de individuella bedömningarna enligt artiklarna 16 och 17, skydds- och stödåtgärderna enligt artikel 19 och kapitel 4, **de rådgivande** riktlinjerna enligt artikel 21 och den utbildning för yrkespersoner som avses i artikel 36.

Artikel 41

Samarbete med icke-statliga organisationer

Medlemsstaterna ska samarbeta och ***hålla regelbundna samråd med*** organisationer i det civila samhället, däribland icke-statliga organisationer som arbetar med brottsoffer, i synnerhet när det gäller tillhandahållande av ***tillräckligt*** stöd till brottsoffer, initiativ till politikutformning, informationskampanjer och kampanjer för att öka medvetenheten, forsknings- och utbildningsprogram, fortbildning samt uppföljning och utvärdering av effekten av åtgärder för stöd till och skydd av brottsoffer.

Artikel 42

Samarbete mellan leverantörer av förmedlingstjänster

Medlemsstaterna ska ***uppmuntra till samarbete kring självreglering mellan berörda leverantörer av förmedlingstjänster, såsom upprättande av uppförandekoder.***

Medlemsstaterna ska öka medvetenheten om de självreglerande åtgärder som antas av berörda leverantörer av förmedlingstjänster i samband med detta direktiv, i synnerhet åtgärder för att stärka de mekanismer som införts av sådana leverantörer av förmedlingstjänster för att hantera det onlinematerial som avses i artikel 23.1 och förbättra anställdas utbildning om förebyggande av de brott som avses i detta direktiv när det gäller att bistå och stödja brottsoffer som utsatts för de brott som avses i detta direktiv.

Artikel 43

Samarbete på unionsnivå

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att främja samarbete med varandra **och på unionsnivå** i syfte att förbättra genomförandet av detta direktiv. Som en del av detta samarbete ska medlemsstaterna åtminstone sträva efter att

- a) utbyta bästa praxis **med varandra genom etablerade nätverk som arbetar med frågor som är relevanta för våld mot kvinnor och våld i nära relationer, samt med unionens byråer, inom ramen för deras respektive mandat, och**
- b) **när så krävs samråda med varandra i enskilda fall, bland annat genom Eurojust och det europeiska straffrättsliga nätverket, inom ramen för deras respektive mandat.**

■

Artikel 44

Datainsamling och forskning

1. Medlemsstaterna ska ha ett system för insamling, utveckling, produktion och spridning av statistik om våld mot kvinnor eller våld i nära relationer ■ .
2. Den statistik som avses i punkt 1 ska **minst** omfatta följande **befintliga data, tillgängliga på central nivå**, disaggregerade efter kön, brottsoffrets och gärningsmannens **åldersgrupp (barn/vuxen)** och, **om det är möjligt och relevant**, förhållandet mellan brottsoffret och gärningsmannen, samt typen av brott:
 - a) Det årliga antalet ■ anmälda brott och **fällande domar** i fråga om våld mot kvinnor eller våld i nära relationer enligt nationella myndighetskällor.
 - b) **Antalet brottsoffer som har dödats till följd av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer.**
 - c) **Antalet skyddade boenden och antalet platser på skyddade boenden per medlemsstat.**
 - d) **Antalet samtal till nationella stömlinjer.**

3. Medlemsstaterna ska **sträva efter att regelbundet** genomföra befolkningsbaserade **undersökningar för att** bedöma den allmänna förekomsten av och utvecklingstendenser för alla former av våld som omfattas av detta direktiv.

Medlemsstaterna ska översända data från de undersökningar som avses i första stycket till kommissionen (Eurostat) **så snart de blir tillgängliga**.

4. För att säkerställa jämförbarhet **och standardisering** mellan administrativa data inom unionen ska medlemsstaterna **sträva efter att** samla in administrativa data på grundval av gemensamma disaggregeringar som utvecklats i samarbete med och i enlighet med **de standarder** som tas fram av Europeiska jämställdhetsinstitutet enligt punkt 5. De ska årligen överföra dessa data till Europeiska jämställdhetsinstitutet. Data som överförs får inte innefatta personuppgifter.

5. Europeiska jämställdhetsinstitutet ska stödja medlemsstaterna i den insamling av data som avses i punkt 2 ■ genom att bland annat fastställa gemensamma standarder *med beaktande av de krav som anges i den punkten*.
6. Medlemsstaterna ska offentliggöra den statistik som samlats in enligt denna artikel *på ett lättillgängligt sätt*. Denna statistik får inte innehålla personuppgifter.
7. *Kommissionen ska åtminstone fram till utgången av den fleråriga budgetramen 2021–2027 stödja eller bedriva forskning om grundorsaker, konsekvenser, förekomst och antal fällande domar när det gäller de former av våld som omfattas av detta direktiv.*

KAPITEL 7
SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 45

Rapportering *och* *översyn*

1. Senast den ... [*åtta* år *från dagen för* detta direktivs ikraftträdande] ska medlemsstaterna till kommissionen överlämna all relevant information om *hur detta direktiv fungerar* som behövs för att kommissionen ska kunna utarbeta en rapport om *utvärderingen* av detta direktiv.
2. På grundval av den information som medlemsstaterna lämnar i enlighet med punkt 1 ska kommissionen *göra en utvärdering av effekterna av detta direktiv och av huruvida målet att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i nära relationer i hela unionen har uppnåtts samt* lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet. *Rapporten ska särskilt innehålla en bedömning av huruvida det är nödvändigt att utvidga tillämpningsområdet för detta direktiv och införa nya brott. Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.*

3. *Senast den ... [åtta år från dagen för detta direktivs ikraftträdande] ska kommissionen bedöma huruvida ytterligare åtgärder på unionsnivå är nödvändiga för att effektivt bekämpa sexuella trakasserier och sexuellt våld på arbetsplatsen, med beaktande av tillämpliga internationella konventioner, unionens rättsliga ram om likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet och den rättsliga ramen om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen.*

Artikel 46

Förhållande till andra unionsrättsakter

1. Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av följande rättsakter:
 - a) Direktiv 2011/36/EU.
 - b) Direktiv 2011/93/EU.
 - c) Direktiv 2011/99/EU.
 - d) Direktiv 2012/29/EU.
 - e) Förordning (EU) nr 606/2013.
 - f) Förordning (EU) **2022/2065**.

2. De särskilda åtgärder med avseende på förebyggande samt skydd för och stöd till brottsoffer som föreskrivs i kapitlen 3, 4 och 5 i detta direktiv gäller utöver de åtgärder som fastställs i direktiven 2011/36/EU, 2011/93/EU och 2012/29/EU.

Artikel 47

Pressfrihet och yttrandefrihet i andra medier

Detta direktiv ska inte påverka särskilda ansvarssystem med avseende på de grundläggande principerna för pressfrihet och yttrandefrihet i skyddade medier som finns i medlemsstaterna per den ... [dagen för detta direktivs ikraftträdande], under förutsättning att sådana system kan tillämpas i full överensstämmelse med stadgan.

Artikel 48

Klausul om bevarande av skyddsnivån

Genomförandet av detta direktiv ska inte utgöra en grund för att motivera en sänkning av skyddsnivån för brottsoffer. Förbudet mot en sådan sänkning av skyddsnivån ska inte påverka medlemsstaternas rätt att, om förhållandena ändras, anta andra lagar eller författningar än de som är i kraft den ... [dagen för detta direktivs ikraftträdande], under förutsättning att minimikraven i detta direktiv uppfylls.

Artikel 49

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den ... [*tre* år från dagen för detta direktivs ikraftträdande]. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.
2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 50
Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 51
Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i ... den ...

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

Or. en